

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 147 (1647) ♦ П'ятниця, 8 серпня 1997 року ♦ Ціна договірна

"Нормальні герої завжди йдуть в обхід"

Останні маневри адміністрації Президента викликають аналогію із знаменитою трійкою піратів зі старого дитячого фільму «Лікар Айболіт». Не встигло з'явитися повідомлення про те, що Верховна Рада лише планує розглянути проект змін і доповнень до Основного Закону, як Леонід Кучма охрестив — навіть не спробу, а саме повідомлення — «конституційним переворотом». Після цього електронні та друковані вірогідні засоби масової інформації надали свої послуги різним тлумачам конституційного права, які безпечною стверджували, що такий крок Верховної Ради — антиконституційний. Хоча рік, прожитий з новим Основним Законом, показав його недосконалість, яка озвучила узурпувати — і не тільки Президентів, а й неконституційній адміністрації — ряд владних повноважень, що виявило всю неефективність політичного й економічного курсу Президента.

(Закінчення на 3-й стор.)

Нерозумно звинувачувати одне одного в неконституційних діях

«Гарячий телефон» з першим заступником Голови Верховної Ради Олександром Ткаченком викликав надзвичайний інтерес у читачського загалу. Хоч день і час спілкування були чітко обумовлені, а саме: 29 липня із 17-ї до 19-ї години,

напередодні, зранку у вівторок і наступного дня телефон не змовкав. На жаль, не всім пощастило отримати відповідь, роз'яснення, поради чи просто почути добрі слова підтримки від Олександра Миколайовича. Злива телефонних

дзвінків (лише протягом двох годин їх було понад 40) стосувалася найрізноманітніших аспектів нашого буття: від поганої роботи ліфта до проблем конституційного процесу.

(Закінчення на 2—3 стор.)

До Дня незалежності

Свято стає традиційним

Заплановано цілу низку фестивалів, які охоплюватимуть усі найбільш насичені гостями місця, де є відповідні умови для того, щоб свято це стало наймасовішим. Концерт у Сімферополі, який відбудеться після урочистого засідання, готує український музичний театр. Задум митців цікавий: вони покажуть надбання української культури разом з митцями інших народів півострова.

Прелюдією до святкування Дня незалежності стане фестиваль митців «Кримські зорі», який з 6 по 12 серпня побачать у найбільш курортних містах. Виставка народного художника Олександра Хмельницького, приурочена Дню незалежності, розташується у виставковому залі Спілки художників Криму. Цій даті присвячено й міжнародний Ялтинський кінофестиваль, який прохочитиме з 16 по 30 серпня.

Вінцем торжеств стане відкриття у Сімферополі першого у Криму погруддя Тарасові Шевченку.

Країн багато, а Батьківщина одна

Представники понад сотора країн світу, де діють українські громади, прибудуть до Києва.

Всесвітній форум українців відбудеться у дні святкування шостої річниці незалежності України. Він має обговорити сучасний стан та перспективи розвитку світового українства, його нинішню роль у житті нашої держави. Проведення форуму має надзвичайно важливе значення для об'єднання українців світу, їх впливу на задоволення національно-культурних і мовних проблем усіх українців, які проживають за межами своєї Батьківщини.

Допомога кризь бюрократичні бар'єри

Уряд України має намір спростити процедуру пропуску через кордон гуманітарної допомоги з ФРН.

Про це заявив міністр праці та соціальної політики Микола Білобоцький під час зустрічі з міністром праці, соціальних справ, сім'ї, жінок та охорони здоров'я ФРН Барбарою Штамм. На його думку, забюрократизований процес митного оформлення гуманітарної допомоги може призвести до втрати Україною іноземних пожертвувань.

Згідно з досягнутими домовленостями, за допомогою баварського міністерства в Україні плановано відкрити навчального закладу для спеціалістів-ортопедів, створення у Києві реабілітаційного модульного центру для дітей з наслідками поліомієліту та церебрального паралічу, оснащення відділень дитячого протезування у Харкові.

ДВА МІЛЬЙОНИ ВЖЕ НЕ СОН — каже Києву Херсон

Фото Юрія ВЕНІГЕРЕША

На Херсонщині вперше за останні роки виплекали ваговитий коровай — зібрано понад 2 мільйони тонн зерна. Подекуди живнів площі остаточно захищають, але вже й тепер ясно: у підсумку середня врожайність становитиме близько 29 центнерів з гектара, а хлібороби окремих районів — Нововоронівського, Скадовського — брали й по 36 центнерів.

Така врожайність, наприклад, і в КСП «Привільненський», одному з віддалених господарств Цюрупинського району. Голова правління В'ячеслав Руденко переконали: хліба вистачить, щоб розрахуватися і з колективом, і з регіональним та державним замовленнями, покрити витрати, пов'язані з залученням збиральних комбайнів зі сторони. А кукурудза, що дозріває, посприяє розв'язанню проблеми і в тваринництві. Тут, як і в цілому по області, часто дощить. І це тривожить селян. Доводиться просикувати зерно, щоб захистити його від проростання. Втім, коли видно результати праці, турботи здаються приємними...

Врожай-97

О Прем'єр-міністр Валерій Пустовийтено провів нараду з керівниками груп з підготовки проектів податкового законодавства і з питань газопостачань.

О На шахті «Дуванна» ВО «Краснодонвугілля» стався обвал породи.

О Після сильних дощів підтоплено 3 промислові підприємства, 4 вулиці в Керчі, без енергопостачання залишилися 26 населених пунктів у Вінницькій області.

О Корпус Миру в Україні оголосив про початок програми з охорони навколишнього середовища.

О На торгах Української міжбанківської валютної біржі гривня уперше стала важча за німецьку марку.

P.S.

Нерозумно звинувачувати одне одного в неконституційних діях

«Гарячий телефон» з першим заступником Голови Верховної Ради Олександром Ткаченком

(Початок на 1-й стор.).

Ми спробували згрупувати запитання та відповілі і пропонуємо їх на суд читачів.

Пенсії

— Доброго дня, Олександр Миколайовичу! Вас турбує Коваленко Іван Іванович. Я пенсіонер і хотів би знати, коли буде впорядковане пенсійне законодавство?

— Переконалися, необхідно переглянути спрощений підхід у пенсійному забезпеченні наших громадян. Нині діє

певна зрівнялівка: хто працював Батьківщину, а хто ні; хто в шахті потім сховався, а хто в кабінеті під кондиціонером сидів — отримувати однаково. Неправильно це. Думаю, не пізніше жовтня буде новий законопроект. Там закладаються такі норби, щоб кожен мав по заслугах. Буде встановлено градацію пенсій. Відзначатимуться заслуги перед Батьківщиною у Великій Вітчизняній війні, у мирний час, на виробництві.

От є нині у нас така категорія, як державні службовці. У них взагалі високі пенсії. Це несправедливо щодо селянина, робітника.

— Як ми про це довідаємося?

— Ми опублікуємо в «Голосі України» весь перелік питань, які будуть внесені на восьму сесію. Всі громадяни зможуть ознайомитися із планами роботи завершальної сесії Верховної Ради нішнього скликання і стежити за ходом розгляду і прийняття важливих законодавчих документів.

— Дякую.

— До побачення.

— Добрий день, Олександр Миколайовичу!

— Добрий день.

— Я Леус Олександр Омелянович, інвалід першої групи. Отримую пенсію 51 гривню. А було б рішення про підвищення.

— Розмір пенсій буде переглянуто. Вже у IV кварталі мінімальний розмір буде понад 70 гривень.

— Спасибі.

— На все добре.

— Вас турбує Горохова Ганна Іванівна, учасниця війни, пенсіонерка. У мене є пропозиція. Скоротити зарплату членам уряду, депутатам, Президенту і його адміністрації, а гроші видати пенсіонерам.

— Ганно Іванівно, пропозиція ваша цікава, підтриму. Однак не думаю, що так можна вирішити питання. У нас в країні понад 14 мільйонів пенсіонерів, а, наприклад, народних депутатів обрали лише 416. Навіть якщо їм взагалі не видавати зарплати, ти грошей не вистачить на нормальні пенсії. Переконалися, проблему треба вирішувати на загальнодержавному, законодавчому рівні.

Верховна Рада це восени зробить.

Заощадження

— Добрий день, Олександр Миколайовичу! Вас турбує інвалід війни. Старші люди мали певні гроші в ощадкасах. Та

вмить все зникло. Є якась надія на повернення наших заощаджень?

— Цього року розпочнемо відшкодовувати завдані збитки.

— У який спосіб?

— У бюджеті закладено 200 мільйонів гривень. Звичайно, сума незначна. Але це дозволяє хоча б частково повернути людям їхні заощадження. До речі, у бюджеті на 1998 рік також передбачено кошти на компенсацію втрачених заощаджень.

— Спасибі.

— Доброго дня, я учасник війни, ветеран праці, пенсіонер. Живу на Вінниччині. Мені 73 роки. Чи компенсують якомусь мені те, що мав на ощадкажках?

— Так. Я вже говорив, що у бюджеті передбачено певні кошти. Будемо відшкодовувати для початку заощадження тим, кому за 70 років.

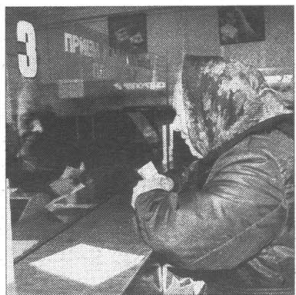
— Олександр Миколайовичу, ще одне. Мої батьки у 30-х роках вступили у коопос. У них було 7 гектарів землі. А в 37-му батька репресували і стратили. Як спадкоємець я маю право на компенсацію?

— За землею відшкодування не буде. Оскільки, ви знаєте, тоді радянська влада землею селянам давала безплатно.

— Батько в колгосп реманент свій вніс.

— За це вам належить компенсація. Ви повинні подати у виконком заяву. Там розглянуть і визначать розмір відшкодування. Звичайно, з урахуваннями ціннових змін. Я знаю, в ті часи багато в людей повдбалири. У західних районах конфіскували все, що було: будинки, реманент, худобу, землю. Будемо поступово компенсувати.

— Шундрик Григорій Петрович з Городища. Я звернувся до суду із заявою про компенсацію вартості спадщини. Суд вирішив справу на мою користь. Але на практиці нічого не робиться. Кажуть, усе загрозло в Мин'юсті. Хотів би до вас на прийом потрапити, Олександр Миколайовичу!

— Я наступного місяця буду в Городищі.

— Але я раніше збираюсь у Київ.

— Заходьте. Ваше питання вирішимо.

— Чув, що будуть компенсувати заощадження. Але ж ціни дуже зросли.

— Справді. Хліб коштував 20 копійок, а зараз 60. Але, по-перше, тодішні ціни не відповідали реальним затратам, а по-друге, сьогодні держава не може більше виділяти коштів. Зажнемо заможніше, буде й компенсація інша.

— Спасибі за правдиву відповідь.

— До побачення.

Село

— Доброго дня, Олександр Миколайовичу. Васильківщина живнве, а пального не вистачає.

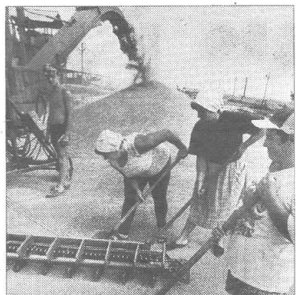
— Я вже мав розмову з керівництвом вашого району. Доводилось, як вийти зі скрутного становища. Але візьму це на замітку. Проконтролюю. Як справи на полях?

— Пшениця в колгоспі «Маяк» дає по

47 центнерів. Загалом іде по 41—43. Горюху в окремих господарствах навіть після таких дощів збираємо по 20 центнерів.

— Добре. До побачення.

— Титаренко Надія Вікторівна із Сумської області. Літо, а в нас не вистачає

запасних частин до комбайнів, до техніки на фермах. Як же нам з цим розібратися?

— Надіє Вікторівно, у кожному районі є станції технічного забезпечення. Вони напівдержавні. Повинні забезпечувати сільське господарство паливом, запчастинами на договірних умовах. Кожне господарство: державне, кооперативне, фермерське, укладає угоду на бартерних умовах і отримує все необхідне.

— Ціни на запчастини порівняно з 80-ми роками дуже високі.

— Згоден. Сільгосппродукція в кілька разів дешевша від промислової. Треба буде й це питання вирішувати. А поки що держзамовлення зменшено більш ніж удвічі. Замовлено 5 мільйонів тонн хліба. Решта — за прямими договорами.

— Знаємо, що державні ціни на запчастини нижчі. Чи не можна надрукувати їх у газеті?

— Надіє Вікторівно, це великий каталог. Звичайно, надрукувати необхідно. Але не в газеті, а окремим виданням.

— Спасибі до побачення.

— Добрий день. Телефонують з вашого районного району. Приєждно, що ведеде «гарячого телефону». Як колись під вашим керівництвом починав, працював агрономом у Вінниччині.

— Віктор Андрійовичу?

— Так. Я Сергій Петрович Вахний.

— Я добре знаю вашого батька, зоотехніка. Не сподівався він, що ви очолисте райдержадміністрацію.

— Олександр Миколайовичу, дуже нас хвилює ситуація з виробництвом цукру. Чув, що збираються закрити 80 заводів. А цукру виробляти 1,5 тис. тонн. Яка ваша позиція?

— Цукор, олія, пшениця — візитна картка України. Якщо хтось цього не розуміє, то нічого братися до керівництва державою.

У нас 192 цукрових заводів. Жодна інша держава такого не має.

Україна природистаме АПК. Цукрові буряки, соняшник, пшениця — невичерпне джерело нашого багатства. А те, що робиться сьогодні, нічого, крім шкоди, не принесе.

Є постанова Кабміну № 490. Ми її підтримуємо, бо дехто вже ладезі з'являються. Чому? Та тому, що Міжнародному валютному фонду не подобається, що ця постанова передбачає велике ввізне мито на цукор з-за кордону. Таким чином підтримується вітчизняний виробник. Переконалися, так і треба діяти, якщо дбаємо про свою економіку, про майбуття України. Цукрові буряки — це не лише цукор, це стратегічна перспектива економіки.

— Ми вас підтримуємо. А то збудували заводи, а тепер давай їх нищити. Не по-господарськи це.

— Дякую. На все добре.

Зарплата

— Доброго вечора, Олександр Миколайовичу! Я Грищенко Віра Іванівна, саюсар. На «Мотозаводі» нам з жовтня минулого року не дають зарплати. Ми зверталися до профспілки, а там відповіли, що то справа Верховної Ради. Нехай хороший бюджет затверджує.

— Справа не в бюджеті, а в тому, як реалізується продукція заводу.

— Завод нічого не випускає.

— Тобто не працює?

— Три тижні працюємо на ширшижток, а три тижні — на канікулах. Мотозавод мало дуже виготовляємо.

— Ситуація складна. Я спробую розібратися.

— Спасибі.

— Олександр Миколайовичу, я Самойлова Майя з Києва. Треба якось парламенту розглянути питання про приховане безробіття. Заводи не працюють по кілька місяців на рік. А якщо і працюють по 3—4 дні на тиждень, то не платять зарплату. Отож багатьом доводиться виживати за рахунок дрібної торгівлі. Пропоную, щоб до податкового законодавства внесли поправку: не брати податки і штрафи з тих людей, хто вимушено безробітний. Завод чи інші якісь підприємства повинні видавати відповідні довідки.

— Ви знаєте, в цьому є раціональне зерно.

— Чи може бути розглянуте питання в парламенті?

— Я собі занотував. Спробуємо.

— Дякую. До побачення.

— Охрімченко Василь Петрович вас турбує. Якесь незрозуміла річ у нас із зарплатою виходить. Як тільки новий прем'єр з'являється, то обиде до повного строку виплатити. От і Пустовийтенко каже, що до листопада бюджетникам все видасть. Мало віриться. Та й Президент напару з Дурдинцем багато чого обіцяли. Іхніми вустами та мед тиш. Оце ще не розберусь, що є правда. Кажуть, що ті, хто отримав сертифікати, то, за законом, нічого не втратять. А президентський указ нібито говорить, що втратять. То що, Президент не дбає про народ?

— Василію Петровичу, закон є правда. Укази Президента, згідно з Конституцією, на перехідний період діють лише у тій частині, де немає закону. Отже, коли є закон, то діє лише він, а не указ Президента.

— Закони підписує Президент.

— Так. Вони діють у редакції, яку прийняла Верховна Рада і підписав Президент.

— Дякую.

Законодавство

— Доброго здоров'я, Олександр Миколайовичу! Леонід Сахаренко із Володимир-Чув, що Верховна Рада планує внести зміни до Конституції, а Президент проти. В газетях це й фразу вчитак «конституційний переворот».

— Думаю, про «конституційний переворот» хтось пожуригував. А вже Президент перший вніс пропозицію про роздощення повноважень Верховної Ради нішнього скликання, а це суперечить нормам Основного Закону. За Конституцією з ініціативи групи депутатів через

рік після прийняття Основного Закону можуть розглядатися питання про внесення змін. Тож усе закономірно.

Справді, сьогодні є окремі положення Конституції, які бажано уточнити.

Наприклад, прем'єр-міністра, генерального прокурора затверджує Верховна Рада за поданнями Президента, а звільняє сам Президент. Нелогічно. Очевидно, і в разі

праві і центристи не дуже й різняться. Особливо, коли вуть на собі сорочки і б'ються за провітання і незалежність. А як до діла доходить, отут і з'ясовується справжнє обличчя. Отож, новий виборчий закон дасть змогу структурувати парламент. Стане цілком зрозуміло, хто на себе візьме відповідальність за прийняття рішення.

Кабінет міністрів має формуватися за участі Верховної Ради. Депутатська більшість, яка представляє окрему партію чи партійне об'єднання, нестиме відповідальність за державну політику. А то міняють прем'єрів, ніби рукавички, і що з того?

У разі, коли формуватиметься Кабінет з новими підходами, то можна буде запитати у лівих, правих чи центристів ваш прем'єр, то відповідають, чому в суспільстві безпорядок, чому життя гірше?

Тоді не дозугни відграватимуть першочергову роль, а реальність.

—Дякую. До побачення.

—На все добре.

Київ

—Щирі вітання. Звуть мене Степан Іванович. Я киянин. Скажіть, будь ласка, коли буде прийнятий закон про столицю України?

—У вересні. Законопроект уже готовий.

—Спасибі.

—Я Іван Петрович. Поясніть, коли вже в Києві закінчиться безлад?

—Ви знаєте, ми вже прийняли закон про місцеве самоврядування. Там чітко визначено роль і місце рад і адміністрацій. Те, що діється у Києві, — елементарне порушення законодавства. Народ обрав Косівського. Якщо не задовольняє його робота, треба зібрати сесію, висловити недовіру. Одне слово, діяти за законом. А дехто в керівництві міста діє так, ніби перебуває на безлюдному острові, а не в правовій державі. Нині там вивчають комісія Верховної Ради. Верховний суд, Генеральна прокуратура. Наведаємо порядок, треба покласти край незрозумілому протистоянню.

Один з варіантів — розпуск міськради і призначення нових виборів.

—До побачення.

—Вас турбує Веселова Антоніна Іванівна. Моя адреса: Київ, вул. Львівська, 7/9, кв. 96.

Олександр Михайлович, звертаюсь до вас як до людини з великої бучки. Я вдова, ветеран війни, інвалід І групи. В мене життя було дві війни і три голоди. Вже не можу жити у холодній квартирі. Викалючають тепло. Допоможіть.

—Антоніно Іванівно, я записав вашу адресу. Вирішу з міською владою.

—Спасибі.

—Я Макарова Аліса Антонівна, Київ. 16 років перебуваю на квартирній. Нас прожаєва чотири сім'ї в одній квартирі.

—Алісо Антонівно, я розберусь.

—Дякую.

—Я вчителька, звуть Ольгою Степанівною, мені 75. Серце кров'ю обляється за наших дітей. В нашому дворі забили-затоптали автомобілями дитячий майданчик, поламали дерева. Малечі нікуди сховатися від гурткої і газів. Це по Фрунзе, 17. Я знаю, Олександр Михайлович, ви добра людина.

—Ольго Степанівно, вирішимо, як навести порядок.

—Тільки проконтролюйте. Я зверталась у жек Н 803, в районну адміністрацію, а він ніни там.

—Добре. Зробимо.

—До побачення.

Україна

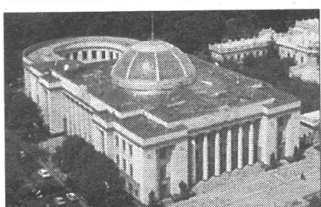
—Добрий вечір. Островський Євген Йосипович з Івано-Франківська. Часто слухаю і бачу вас по телебаченню. Ви працювали на Тернопільщині. Про вас там дуже хороша думка. Але задалось мені, що ви прохолодно ставитесь до західних українців.

—Євгене Йосиповичу, ми мене дивує. Хіба тоді більше любити свою країну, що голодніше про те кричати? Діла — ось мірило нашої турботи про рідний край. Ви задала Тернопільщину. Так, я там не одну безсонну ніч мав. Область із дотаційної

вийшла на прибуткову. До речі, часто бував в Івано-Франківській, Львівській, Волинській, Чернівецькій областях.

Коли працював міністром сільського господарства, то в будь-який час міг відповісти, де, скільки, чого посіяли, збирали. Скільки добрий внесли, чого не вистачає.

Найбільше задоволення і радість — від спілкування з людьми. Працьовиті, доброзичливі, вони не терплять фальші. Природно, я комуся не подобаюсь, хтось не подобається мені.

Є різниця в політичних поглядах, психології, моральні засади можуть не збігатися. В народі кажуть: один дивиться у воду і бачить зорі, а інший — лише грязюку. Однак, хоч би які різні ми були, а живемо в одній державі. Іншої Вітчизни немає і не буде. Для мене це однозначно.

От коли у Львові мали святкувати 53-річчя визволення від фашистських загарбників, я передзвонив до місцевих органів влади і просив не допустити протистояння, розпалювання ворожнечі. Нам нічого ділити.

Я маємо ставитися до людей, які кров свою на полі бою проливали? Так, був Радянський Союз. Так, у 39 році Україна вперше у своїй історії об'єдналась у єдину державу. Чого ми постійно ганьбимо той час? Забули вислі? Не стріляй у минуле з пістолета, бо майбутнє вистріляє у тебе з гармати.

Шанувати треба одне одного, свою історію, культуру.

А хто більше зробив для Батьківщини, покаже час.

Одне скажу, я в сільському господарстві пропрацював майже 50 років, від рядового агронома до віце-прем'єр-міністра дільшов. Сьогодні — перший заступник Голови Верховної Ради. Мені не соромно за свою трудову біографію. Та й не мріється там треба в любові до України, а працювати в поті чола.

—Олександр Михайловичу, я з вами цілком згоден.

—Добре. До побачення.

Різне

—Добридень. Ми приватизували по 6 соток землі під дачні ділянки. У нас тут на Осокорках, що під Києвом, майже всі пенсіонери. Тепер земельне управління повідомило, що маємо платити по 150 гривень. На хліб грошей не вистачає, а тут...

—Я розберусь. Однозначно, це роблять незаконно. Я з'ясуую у керівництва міста, хто таку ціну встановив.

—Спасибі.

—Доброго дня. Телефонувє Донцов Віталій Петрович, учителя. Думає, Верховний Раді треба прийняти закон про заборону пропаганди насильства, розпусти, засляла реклами іноземною мовою. Увесь Хрещатик тоне в якихось вивісках, що їх народ прочитати не може. Телебачення і радіо просто забиті зарубіжною естрадою. Твори вітчизняних митців ігнорують.

—Народний депутат Костицький Михайло Васильович підготував законопроект, який ми розглянемо у вересні цього року. Сподіваюсь, ми його приймемо, і тоді буде покладено край неподобствам, про які ви говорили.

—Значить, є надія. Дякую, Олександр Михайловичу. Я ваш прихильник.

—Спасибі, Віталію Петровичу.

—Я Дробенко Анатолій Олексійович з Одеси. Інвалід Радянської Армії. Пляг війни не маю. Звертаюсь у військкомат, а там кажуть, що пляги мають лише офіцери кадрової служби. Але я теж Батьківщині служив.

—Напишіть на мене ім'я листа. Я розберусь із цією ситуацією.

—Спасибі. До побачення.

Ось так упродовж двох годин перший заступник Голови Верховної Ради Олександр Ткаченко відповідав на запитання читачів газети «Голос України». Характерні особливості усіх без винятку дзвінків — доброзичливість, повага до співрозмовника і до Верховної Ради. Це відповідей тих, хто намагається поширити в суспільстві думку, ніби парламент не має авторитету в людей, ніби народні депутати нічого доброго не роблять. Ні, наовне. Ні! Народ не обдурити. Він уже розібрався, де зерно, а де полови.

«Нормальні герої завжди йдуть в обхід»

(Початок на 1-й стор.)

Не будемо казати про прем'єрську чехарду, яка всім набилася оском. Варто звернути увагу лише на перманентну кризу відносин між гілками влади, провокаційні розколки в середовищі політичних партій, постійне падіння виробництва і рівня життя людей. Загальмувалися не тільки економічні реформи, а й становлення громадянського суспільства. Зрозуміло, з таким багажем на вибори і потякаться не варто. І все ж влада — солодка річ, солодша за халву на халіву. Отож і розпочалась безпрецедентна боротьба з непокірним парламентом.

І що ж? Виявляється, як заявив на брифінгу глава адміністрації Президента Євген Кушнарв, ніхто не ставить під сумнів конституційне право народних депутатів вносити зміни до Основного Закону. Але... Владо — не віддамо, бо загостримо політичну ситуацію і змусимо парламент крокувати в ногу з Президентом. Недаремно Євген Кушнарв висловив заповітну мрію — щоправда, невідомо чію: власну чи президентську — про однопартійний курс глави держави і парламенту. Знаємо що таке чия, чи не так? Знаємо з тих часів, коли Євген Кушнарв очолював оргвідділ Харківського міськкому КПУ...

Отож і не дивно, що нині доводиться маневрувати: ціль виправдовує засоби, а «нормальні герої» завжди йдуть в обхід.

Володимир КОРОЛОК.

Хто керує парламентом?

За словами глави адміністрації Президента України Євгена Кушнарва ніхто не ставить під сумнів конституційне право народних депутатів вносити зміни до Основного Закону. Мова сьогодні йде про те, що будь-яке намагання розпочати перерозподіл компетенцій між головними суб'єктами державної влади неминує призведе до серйозного загострення політичної ситуації. Ігнорувати компроміси, досягнуті суб'єктами влади у ході прийняття Основного Закону, які і стосувалися питань розподілу компетенцій повноважень гілок влади, є безвідповідальним кроком. Зосередження зусиль на прийнятті закону про вибори, програми діяльності уряду, розгляд держбюджету на наступний рік — такими повинні бути першочергові напрями діяльності парламенту, заявив на брифінгу Євген Кушнарв, повідомляє ДНАУ-Українформ.

Тепер уже й глава президентської адміністрації намагається визначити напрями роботи парламенту.

Реформування нашої економіки:

Погляд на рекомендації

ТАК СКЛАЛОСЯ, що майже водночас побачили світ книжки: монографія «Шлях України» професора, народного депутата України Михайла Павловського та монографія професора Джефрі Сакса і Олександра Павловського «Економіка перехідного періоду. Уроки для України». Тому, ясна річ, постають запитання: чи поради корисніші та зрозуміліші для України — українця Михайла Павловського чи американця Джефрі Сакса? Що спільного і чим відрізняються книжки, написані на одну й ту саму тему?

Необхідно підкреслити, що монографія Дж. Сакса, О. Пивоварського «Економіка перехідного періоду. Уроки для України» має багато спільного з монографією Дж. Сакса «Ринкова економіка та Росія» (1994). В окремих її розділах відмінність полягає лише в тому, що замість Росії написано Україна. Це, мабуть, не випадково, бо Дж. Сакс в 1991—1994 роках очолював команду консультантів Президента Росії Б. Єльцина, тепер він часто консультує український уряд і Президента України.

Досягнення Росії, у результаті проведення реформ, відомі. А ми зупинимось детальніше на аналізі рекомендацій цих книжок стосовно реформ України.

Наше завдання істотно спрощується тим, що М. Павловський у своїй книжці посилається на монографію Дж. Сакса «Ринкова економіка в Росії», порівнює свої висновки з висновками Дж. Сакса.

Попри те, що вказані книжки написані на одну й ту саму тему, вони істотно різняться і за формою, і за змістом.

У книжках Дж. Сакса викладено здебільшого положення так званої квазістабільної ізоляційної економіки, викладеної з позицій інтересів розвиненої країни. Він розглядає всі проблеми економіки винятково з позицій монетарної економічної теорії, що базується на неокласичних, неоліберальних і неоконсервативних концепціях. Безосередньо проблемам перехідної економіки присвячено лише першу частину цієї книжки.

«Загальний погляд на ринкову економіку» — а в інших чотирьох частинах викладено загальні положення монетарної економічної теорії, а саме: інфляція та фінансова система; функціонування ринкової економіки; Україна і світова економіка; перспективи економічного розвитку України.

Водночас усі частини книжки Михайла Павловського належать до економіки перехідного періоду: загальні положення економічного розвитку суспільства; перехідна економіка та її особливості в Україні; від кризи до розвитку — через державне регулювання; громадянське суспільство і держава.

Особливості суспільства і нестабільної економіки перехідного періоду М. Павловський розкриває завдяки тим істотним елементам новизни, що є в його книжці: оригінальна система координат: мікроінтеракція держави в економіку (міра державного регулювання) — історичний час; сформульовані ним два закони ринку: закон ерозії (або деградації) ринку і закон розвитку ринку; формула визначення причин інфляції, пристосована до будь-яких змін в економіці, відбиває стан у сукупності економічних теорій і враховує всі основні чинники інфляції: приріст виробництва, дефіцит бюджету, кредитування Національним банком комерційних банків, бартер, збереження коштів в іноземній валюті, затримку з виплатою заробітної плати, лібералізацію зовнішньоекономічної діяльності, неринкову поведінку підприємств, неконтрольований приріст швидкості обороту грошей у комерційних банках і т. д.; новому поняттю в економіці — «стійкість економічної системи», запроваджене автором; підхід до розгляду таких основних понять ринкової системи, як лібералізація, протекціонізм, державне регулювання, фундаментальні основи ринку, який полягає в тому, що всі ці поняття розглядаються одночасно з позицій як розвиненої, так і слабо розвиненої країни, або країни, яка трансформує свою економіку і входить до ринкового середовища.

На відміну від Дж. Сакса, М. Павловський розглядає всі проблеми, виходячи з досвіду розвинених країн, що спираються не на одну економічну теорію, а на їх сукупність, приділяючи особливу увагу інноваційному процесу, який виникає з поля зору монетарної економічної теорії, що базується на позиціях сучасного неоконсерватизму, на неокласичних і неоліберальних концепціях.

У зв'язку з невизначеністю поняття ринкової економіки в книжках Дж. Сакса, він і його співавтор О. Пивоварський так і не відповіли на запитання, поставлене в книжці «Економіка перехідного періоду. Уроки для України» в назві розділу 17 «Яку модель вибрати Україні?». П. Павловський,

розвинувши положення про крайнощі розвитку суспільства з точки зору втручання держави в економіку, підкреслює, що обидва суспільства — класичний капіталізм (вільний ринок) і державний соціалізм вичерпали себе в ХХ столітті. Спочатку в 30-ті роки ХХ століття в розвинених країнах себе вичерпав класичний капіталізм і для цих країн вільний ринок уже — історія. В розвинених країнах планує модель змішаної економіки — соціально орієнтовану, державно регульовану ринкові відносини. Таким чином, М. Павловський робить висновок про те, що коли Україна хоче стати розвиненою країною, вона має скоригувати свій шлях реформ — не до класичного (дикого) капіталізму, а до моделі змішаної економіки, яка забезпечує ринок на основі інноваційного процесу. На думку автора, це треба робити, бо цей шлях відповідає змістові Конституції України. Безумовно, потребують уточнення поняття змішаної економіки, визначення в ній питомої ваги різних форм власності, організація відносин власності та інші питання, але саме на цьому шляху Україна зможе досягти реальних успіхів.

Порівнюючи шляхи США та України в запровадженні автором системи координат, М. Павловський звертає увагу на те, що в 30-ті роки під час «великої депресії» США досяг 46 відсотків, безробіття — 35, капіталістичну систему загалом і в США зокрема втруталося економічна теорія Кейнса, яку реалізував Р. Рузвельт у своєму «Новому курсі».

Для України, як показує М. Павловський, сьогоднішній криза полягає в економічній теорії Кейнса. Автор у своїх висновках пише: «Нам перейняти б рішучість і енергійність дій у межах «нового курсу» президента США Ф. Рузвельта, особливо в питаннях підпорядкування грошово-фінансової системи інтересам власного виробництва». Ця стурбованість автора за долю України цілком обгрунтована, бо параметри кризи в Україні перевершили всі параметри кризи в США в 30-ті роки: спад виробництва більше 60 відсотків, безробіття (з урахуванням прихованого) — 40 (а в навіні до 90), гіперінфляція в 1993 році — 1025 (рекорд серед країн СНД), більш як 80 відсотків населення проживає за межею бідності.

Рекомендуючи Україні монетарну економічну теорію як

базову, Дж. Сакс зовсім не розглядає в своїй книжці проблеми державної (національної) безпеки України, проблеми деградації науки, освіти, науково-технічного потенціалу, духовності та моралі. І, мабуть, тому Дж. Сакс вважає за перспективу запропоновану ним трифазну послідовну стратегію економічного розвитку: стабілізації, становлення ринку і структурного коригування.

Водночас М. Павловський вказує, що послідовна трифазна стратегія економічного розвитку Дж. Сакса призводить до деградації ринку і тому її треба виключити з діяльності уряду України. Натомість М. Павловський пропонує трифазну паралельну стратегію економічного розвитку, що має спиратися на інноваційний процес.

На відміну від невизначеності Дж. Сакса щодо ролі промислової політики в перехідній економіці, М. Павловський підкреслює, що в перехідний період, коли головним завданням є структурна зміна в економіці, основою її реалізації виступає промислова політика, що її розробляє держава.

Зважаючи на сформульовані закони розвитку і деградації ринку, М. Павловський стверджує, що вільний ринок (ринковий механізм саморегуляції) може ефективно працювати лише за наявності раціональної структури економіки, проте вільний ринок у принципі не здатний самостійно сформувати цю структуру, це не його функція.

Тепер стане зрозумілим висновок М. Павловського, що найбільшою помилкою перших років реформування було відсторонення держави від втручання в економіку, бо проблема нерациональної структури економіки, що дісталася Україні у спадок від колишнього СРСР, мала була розв'язуватися з допомогою державного втручання в економіку, а не дією механізму ринкової саморегуляції.

М. Павловський поділяє погляди Дж. Сакса про те, що для країни, яка здебільшого експортує свою продукцію, корисна політика лібералізації зовнішньоекономічної діяльності. М. Павловський звертає увагу, що коли в США, Японії, Німеччині відношення експорту до імпорту становить приблизно 9:1, то в Україні це співвідношення порядком нижче і тому для названих вище країн політика бездержавної лібералізації зовніш-

ньоекономічної діяльності корисна, а для України — руйнівна, щодо її виробництва. При цьому М. Павловський звертає увагу на те, що саме розвинені країни захищають економічними методами свій ринок і свого виробника.

На відміну від Дж. Сакса М. Павловський аналізує шлях тієї чи тієї країни, виходячи з історії становлення і розвитку економічних теорій і течій, що основні рекомендації, які є в книжці Дж. Сакса, — це досягнення економічної теорії ХV—ХІХ століть, у той же час ми стоїмо на порозі ХХІ століття.

Наступний розділ книжки М. Павловського «Шляхом до ринку, але в коло яких держав — розвинених чи слабо розвинених?» дає відповіді на такі запитання: що спільного для всього ринкового середовища, чим відрізняються слабо розвинені країни від розвинених і що треба, щоб потрапити в це коло держав. Автор підкреслює, що Україна має всі підстави здебільшого в боротьбі своє місце в колі розвинених держав і йти далі, а рекомендації книжки Дж. Сакса та умови співробітництва міжнародних фінансових організацій підштовхують Україну в коло слабо розвинених країн.

На відміну від Дж. Сакса та О. Пивоварського, які обмежуються тим, що мету реформ формулюють як одnofакторну модель — максимізація прибутку, М. Павловський бачить мету реформ у підвищенні добробуту широких верств населення (це можливе за умови еволюційного розвитку на основі науково-технічного прогресу), гарантії конституційних прав людини, досягнення згоди в суспільстві при наданні пріоритету людині праці з гідною оплатою, залежності від результатів діяльності робітників, селян, науковців, правників, лікарів, учителів, діячів культури та ін.

У розділі «Система соціальної захисту» Дж. Сакс і О. Пивоварський, розкриваючи механізми розв'язання цих проблем в розвинених країнах, не вказують, де взяти для цього реальні джерела фінансування в Україні.

Завдяки їхнім рекомендаціям бездержавної і передчасної лібералізації зовнішньоекономічної діяльності, вже сьогодні в Україні парализовано всі виробничі галузі, навіть ті, що були пріоритетні і природні для України — зокрема сільське господарство.

Сьогодні в Україні імпорти є найбільш продуктивні

УСЕ ПЕРЕПЛУТАЛОСЯ В «ЦУКРОВому ДОМІ»

Врожай-97

Ще місяць — і розпочнеться «цукровий» живий. Нинішнього року сільгоспвиробники належить зібрати білі корені з 1,1 мільйона гектарів. За прогнозами, аграрники вилудять на-гора 24 мільйони тонн сиrowини. З такої кількості цукровари у змозі виробити 2,7 мільйона тонн цукру. Але практичне втілення в життя таких намірів проблематичне: надто багато невизначеностей на шляху перетворення сиrowини у кіншвий продукт.

... На початку 90-х спайка сільгоспвиробник-переробник працювала без збоїв. Виробництво солодких коренів за першу п'ятирічку нинішнього десятиріччя дорівнювало в середньому 31,3 мільйона тонн. Це давало 3,5 мільйона тонн білого піску, більш з якого забирала Росія, 1,5

мільйона — саме стільки і потрібно — залишалося для внутрішнього споживання. Усе йшло більш-менш. Заштормило на «солодкому» ринку після запровадження давальницької схеми перероблення цукросиrowини. За неї аграрники — здавачі цукрових буряків на заводи — отримували 70% продукції, решта йшла для реалізації цукроварням. Але переробні підприємства не могли конкурувати з товаровиробником. Воно й не дивно. Адже собівартість цукру, який залишався на заводах, сягала майже однієї гривні, а собівартість того, що забирали собі селяни, становила для них 50—60 копійок, і вони з успіхом за такою само ціною стратегічний продукт і реалізували. Наслідок — дешевий колосальний цукор наповнив ринок, а заводи, для яких правила

гри від сільгоспвиробника виявилися неприйнятними, торік «ходили» у банкрути.

Нинішнього сезону пакет документів, розроблених урядом, зводиться до ліквідації монополії товаровиробника на дешевий цукор. Наприкінці травня у високих кабінетах вирізла постанову «Про регулювання ринку цукру». Згідно з нею, Міністерству АПК, облдержадміністраціям доручено «вжити заходів для недопущення в подальшому переробки цукрових буряків на давальницьких умовах». Щоб зробити ціну вигідною для переробника, уряд вдав до інших кроків: встановив загальну квоту поставок його на внутрішній ринок в обсязі 1,5 мільйона

Якими порадами користуватися?

М. Павловського і Дж. Сакса

харчування і товарів масового споживання, майже вся електроніка, автомобілі, сільськогосподарська техніка. А що залишив світ України в розділі праці? Екологічно небезпечне та енергомістке виробництво, дешеву робочу силу та дешевий інтелект? Тому М. Павловський, виходячи з ідеології стратегії розширення ринку, до відомих шляхів поглинання ринків додає нові, характерні для постсоціалістичних країн. Серед них — припущення інтелекту нації до такого рівня, щоб країна, ринок якої поглинається, була здатна використати продукцію розвинених країн, але не була б здатна розробляти її виготовляючи конкурентоспроможну продукцію — нинішній стан у науці є підтвердженням успішної реалізації цього шляху. Лише один відсоток промислових підприємств використовує досягнення науки України. Якщо на початку реформ на рівень патентно-ліцензійної діяльності на душу населення Україна була на рівні США, то через п'ять років реформ цю діяльність в Україні майже припинено зовсім. У багатьох регіонах України залишилося на 10 тисяч населення менш як десять інженерів-конструкторів, які здатні розробляти технічну документацію. А це вже характерні прикмети слабо розвинутої країни.

З урахуванням наведених матеріалів заяви Дж. Сакса та О. Пивоварського про даремне повоювання лібералізації торгівлі та трансформації економіки відверто звучать як нещирість і зневаження стосовно України. На жаль, наведені дані ніяк не стали гіркою реальністю.

Повчальний для України досвід країн Латинської Америки щодо лібералізації зовнішньої торгівлі та широкого використання кредитів міжнародних фінансових організацій. Про які успіхи і незалежність цих країн можна вести мову, коли тільки за минуле десятиріччя (1981—1990 рр.) їх зовнішня заборгованість зросла більш як на 200 млрд. доларів і підвищилася до астрономічної суми — 573 млрд. доларів.

Згідно з даними ООН, у слабо розвинених країнах, що їх контролює Захід, 1,3 млрд. чоловік проживають на межі бідності, 700 млн. — недоїдають, 2,1 млрд. хворіють на анемію, близько 1,5 млрд. не мають доступу до чистої питної води. 85 відсотків усіх благ і ресурсів споживає п'ята частина населення земної кулі, яка живе в розвинених країнах. І ли-

ше 15 відсотків припадає на решту населення світу. Мріяти, що ми опинимось серед «золотого мільярда» шасливи і багатих, наївно, коли бідність уже стала масовим явищем. («Віче» 1997, № 5, ст. 91—92).

На жаль, Україна не навчиться на помилках, а лібералізує зовнішню торгівлю і бере кредити на умовах, вигідних кредиторам, які сприяють збільшенню економічної заборгованості, спадови виробництва та інтелектуальної деградації. Ми практично вже входимо в коло слабо розвинених країн.

У зв'язку з цим, на нашу думку, правильним є запровадження М. Павловським ознаки кредитів як корисної, нейтральної та шкідливої. Згідно з цєю кваліфікацією більшість кредитів міжнародних фінансових організацій шкідливі для України, бо нічого, крім зростання її зовнішньоекономічного боргу, не дають. Таким чином, необробленими і безпідставними видаються рекомендації Дж. Сакса для України щодо вступу до світової системи ГААТ, яка приносить успіх передусім країнам-експортерам. Хоча Дж. Сакс і підкреслює успіхи Китаю в світовій торгівлі, але не акцентує уваги на тому, що Китай досі ще не прийняв умов системи ГААТ.

Отже, для М. Павловського джерелами розв'язання всіх соціальних проблем є: зростання власного виробництва, яке неможливе без розробки урядом промислової і аграрної політики, стратегії захисту свого ринку та своєї виробничої, об'єктована політика лібералізації зовнішньоекономічної діяльності, підпорядкування банківської системи інтересам виробництва України, підвищення оплати праці в 5—7 разів, самостійності у мисленні та прийнятті рішень керівниками країни, зміна цінностей в суспільстві, розрахунок на власні сили, власний науково-технічний потенціал, освіту, охорону здоров'я, єдність духовності й моралі.

На завершення аналізу книжок М. Павловського і Дж. Сакса розглянемо особливості висвітлення ними проблем інфляції і створення ефективної фінансової системи.

Дж. Сакс, виходячи з положень монетарної економічної теорії, всю проблему інфляції зводить до зменшення відносного дефіциту бюджету без урахування причин його виникнення.

На відміну від Дж. Сакса М. Павловський допускає, що всі

параметри, які входять до закону обміну грошей, можуть змінюватися довільно. Це дає йому змогу отримати нову, повнішу формулу визначення інфляції, яка відбиває вплив на неї не одного чинника — дефіциту бюджету, а ще багатьох, таких як: приріст (або спад) виробництва, неконтрольований приріст швидкості обігу грошей у комерційних банках, рівень бартеризації, затримки з виплати зарплати, лібералізація зовнішньоекономічної діяльності, збереження грошей і розрахунки в іноземній валюті, відплив капіталу за кордон, кредитування. Національним банком комерційних банків, неринкова поведінка підприємств та інших.

Формула М. Павловського застосована до нестабільної, перехідної економіки. Новим висновком М. Павловського є те, що жодна з економічних теорій не здатна цілком охопити всі аспекти інфляції. Для розв'язання проблеми інфляції не обійшлося спиратися на сукупність економічних теорій (класичну, Кейнса, Фрідмена та ін.).

Приборкання інфляції, за рекомендацією Дж. Сакса, не пов'язане із зростанням виробництва, а тому лише відсуває розв'язання проблеми і веде до зростання внутрішнього та зовнішнього боргів.

Рекомендації М. Павловського базуються не тільки на монетарній економічній теорії, а й показують вплив на приборкання інфляції рівня виробництва, зайнятості, втручання держави в економіку.

З його формули стають зрозумілі дії Ф. Рузвельта щодо підпорядкування банківської системи США інтересам виробництва, раціоналізації німецької банківської системи, яка, по суті, усуває ті основні причини інфляції, що є в Україні. Аналізуючи взаємодію виробництва і банківської системи за відомою схемою Т-Г-Т, що створює головну ланку ринкової економічної системи, М. Павловський розглядає це взаємодію не тільки в традиційних межах ізольованої, чистої економіки, а й з урахуванням державних кордонів і міжнародного співробітництва.

Це дає йому змогу зробити висновок про те, що головною перешкодою побудови ринкової економічної системи в Україні є, по-перше, антиринковий характер банківської системи України; по-друге, беззастережна лібералізація зовнішньоекономічної діяльності; по-третє, низький рівень купівельної спроможності населення

через низький рівень оплати праці, пенсій, стипендій. Він обгрунтовує умови, на яких необхідно підвищити оплату праці, пенсії, стипендії у 5—7 разів, тоді як Дж. Сакс рекомендує підтримувати оплату на низькому рівні, та й її скоротити число разів і соціальних виплат для населення.

Нарешті, підкреслимо ще одну особливість, яка є в книжках М. Павловського і Дж. Сакса, — це глибина пророблення проблеми про місце та міру втручання держави в економіку.

У книжці Дж. Сакса ця проблема висвітлена в загальних рисах і зовсім не відбиває особливостей економіки перехідного періоду та особливостей України. У книжці М. Павловського ці питання висвітлені всебічно, глибоко й повно. Іх розв'язання ґрунтуються на використанні нового поняття — стійкості економічної системи; на використанні аналогій у структурних схемах управління, в технічних системах і в економіці, на законах розвитку і деградації ринку, а також на досвідатій аналогії між економічною системою та діяльністю людини.

Автор звертає увагу на те, що аналогію діяльності людини, яка визначається двома чинниками — інстинктом і розумом, так і діяльність в економічній системі визначається ринковим механізмом саморегуляції (інстинктом) і невтручанням уряду в економіку (розумом).

М. Павловський пише, що важко уявити успіхи людини, яка керується лише інстинктами, але нерозуміння розумово, так і успіхи держави, яка сподівається на ринковий механізм саморегуляції і невтручання в економіку.

Усе викладене робить зрозумілим висновок М. Павловського про неприйнятність для України умов, на яких надаються кредити і допомога міжнародними фінансовими організаціями, бо вони: змушують Україну спиратися на монетарну економічну теорію, а вона, як було вказано, не розв'язує проблем економіки перехідного періоду; вимагає беззастережно лібералізувати зовнішньоекономічну діяльність, а це сприяє деградації суспільства і є тою ж перешкодою розвитку економічної системи; наполягають на усуненні держави від втручання в економіку. М. Павловський переконливо доводить, що завдання економіки перехідного періоду можна розв'язати винятково завдяки втручанням держави в економіку з метою реалізації структурних змін в економіці через ме-

ханізм формування промислової й аграрної політики, розв'язання соціальних та економічних проблем (розмова складова).

Як пише М. Павловський: «Політика цих міжнародних організацій, не маючи під собою глибоких наукових підстав, спираючись нерідко на хибні концепції на зразок «шкової терапії» і трифазної послідовної стратегії економічного розвитку і не враховуючи роль місцевого державного регулювання в економіці перехідного періоду, дає частіше дає збої, спричиняє соціально-економічні наслідки, що суперечать намірам, декларованим Міжнародним валютним фондом і Світовим банком».

У книжці М. Павловського є невелика, але змістовна частина — «Громадянське суспільство і держава», аналогію якій немає в книжці Дж. Сакса і в якій автор, використовуючи запроваджену ним систему координат, висвітлює по-новому проблему взаємодії суспільства і держави, впливу кризи на обмеження прав людини (перелюдство, економічних), на те, як і коли впливає праця і власність на місце і роль людини в суспільстві.

Загалом, як переконливо показує М. Павловський, виконуючи беззастережно рекомендації книжки Дж. Сакса та О. Пивоварського «Економіка перехідного періоду. Уроки для України», Україна стає на прямий шлях в коло слабо розвинених.

Практично це підтвердив і Дж. Сакс під час своєї лекції у Києво-Могилянській академії, заявляючи: «Щоб злетіти вгору, треба спочатку досягти дна» («Деловые ведомости», 1996, 26 вересня). Але при цьому не вказав, скільки це треба часу, щоб досягти дна і скільки десятиріч триватиме підняття з дна боляй до того рівня, з якого почалося падіння, тобто до 1990 року.

Навпаки, використовуючи рекомендації М. Павловського, Україна зможе змінити ідеологію економічного реформування і піти не в XVII—XIX, а в XXI століття, за короткий час подолавши «свій» тернистий шлях у коло розвинених країн. Як пише М. Павловський: «Виритимемо і створюватимемо своє майбутнє, обиратимемо достойних керівників і політиків, які осмислять в інтересах України чужий досвід і збільшуватимуть здобутки свого пращоловнього, талановитого народу».

Петро СТЕПАНОВ,
народний депутат України,
доктор філософії;

Микола МАХНЕНКО,
доктор економічних наук.

тонн і затвердив мінімальну оптову відпускну ціну на солодкий пісок врожаю-97 — 1190 гривень за тону. Товаровиробники, згідно з документом, гарантуєть 700 гривень за кожну тону зданих коренів, а цукор, вироблений понад квоту, підлягає вільній реалізації лише за межами держави.

Утім, супротивники у нових правил гри, з'ясувавши, не менше, ніж у старих. У невизначеності товаровиробників: сіячі цукрових буряків орієнтувалися на давальницьку схему, а про введення обмежувальних квот на весні вони ще й галки не мали. Тому і зростає тепер на «солодких» гектарах корінчик у такій кількості, що вистачить і на дві внутрішні квоти. Значна частина аграрників ще до введення постанови уклала угоди під цукор на ті чи інші матеріально-технічні ресур-

си. Як їм бути тепер? Мало вірять аграрники, що за здану сировину вони отримають «живі» гроші. І не через різ. А про терміни повернення коштів у постанові не пишеться. Та і 700 гривень за тону вирощеного, вважають аграрники, — ціна замала.

Переробникам теж не все до вподоби. Чому 1190 гривень, а не 1360, запитують вони. Багато заводчан не вірять у життєздатність упроваджуваної схеми. Втім, нарікають цукровари, якщо підемо назад, до давальницької схеми, заводи наступного року накажуть довго жити.

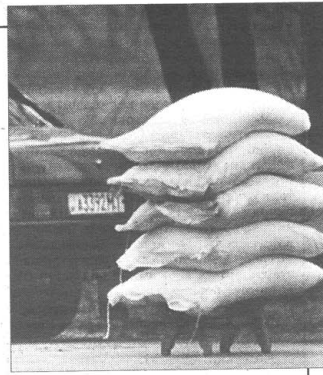
Навряд чи сподобається постанови і споживачі, коли він дізнається, що за таких умов ціна на цукор з нового врожаю зростає, приміром, до 2 гривень за кілограм.

Є в солодких пертурбаціях ще одна заінтересована сторона. Світовий

банк та МВФ, яким муляє очі те, що Україна перенасичена цукром і, що іноземцям на нашому внутрішньому ринку ніяк не закріпитися, вже хвостити постанову антиринковою і вимагають негайного скасування (одна з умов надання кредиту на реструктуризацію АПК) мінімальної ціни на цукор та цукрові буряки. Здається, саме тут і криється невизначеність щодо постанови в урядових кабінетах. Міністр Міністерства АПК Юрій Каласник вважає, що постанову жити, бо підтримати товаровиробника можна нині, лише регулюючи ціни. Втім, Кабмін скасував такі мінімальні ціни на цукор і цукрові буряки...

Напередодні «солодких» жнив цукрова галузь знов переживає період невизначеності...

Валерій ДРУЧЕНКО.

Читацький мікрофон

Скільки же сидітимемо в злиднях?

Шановні депутати! Незабаром нові вибори до Верховної Ради України. Можливо, для продуктивної роботи парламенту вистачить й 150 депутатів: 125 обраних і 25 за призначенням. Себто голови обласних рад і є депутатами за посадою. Така кількість народних обранців дасть величезну економію грошей державі. А ще треба суворо заборонити голосування чужими картками, бо невідомо, чия воля під час голосування виконуватиметься.

Степан СЕМЕНКІВ.

Дем'янів
Івано-Франківської області.

Вивчиш мову — будеш депутатом

Пропоную до десятої статті Конституції України внести доповнення. Після речення «державною мовою в Україні є українська» дописати: «депутатом Верховної Ради України може стати громадянин України, який досконало володіє українською мовою». Далі — за текстом.

Й. ДЖУТЯЛО.

Сокаль Львівської області.

Немає коштів на зарплату...

Чи не пора розглянути на засіданні Верховної Ради питання про оплату керівникам усіх рангів? У нас величезний керівний апарат, і його давно слід скоротити зверху й донизу. Певен, тоді вийдуться кошти на оплату вчителів, медпрацівників, пенсіонерів. Мізерну пенсію не варто ділити на дві частини, а виплачувати її повністю вчасно, бо в нас і так життя нестерпне.

Микола ЩЕРБИНА.

Мена
Чернігівської області.

Приватизувати не дозволено

Шановні депутати! Допоможіть нам розв'язати питання, дуже важливе для нас. Ми проживаємо в науковому містечку на острові Хортиця міста Запоріжжя, в зоні, що з 1994 року стала заповідником. До того часу багато хто з мешканців приватизував свої квартири. Але нині цього робити вже не дозволено. Запорізькі керівники посилаються на постанову Кабінету міністрів № 254 від 6.04.93 року, де йдеться про організацію національного заповідника на острові Хортиця. Тепер це питання може розв'язати тільки Верховна Рада, прийнявши зміни й доповнення до Закону України «Про приватизацію».

Н. ТАРАН, Л. ТРОФИМОВА,
Г. КУЗЬМЕНКО.
Всього 23 підписи.

Запоріжжя.

Той буде, той руїнує

На сесії Верховної Ради має розглядатися питання про виплату державних пенсій та допомоги альтернативними службами. Відомо, що до служб зараховуються родичі та знайомі впливових осіб, і зрозуміло, що всі кошти на виплати направлятимуться, й платитимуть вони тільки там, де вигідно, а не великі витрати, — залипати за поштою.

З виникненням альтернативних служб пройде масове скорочення поштових працівників, а це підвищить і тарифи на передплату та доставку періодики. Погіршиться забезпечення поштом зв'язком підприємств, організацій, установ, особливо на селі, де пошта задовольняє потреби населення. Врешті-решт, поштовий зв'язок стане збитковий і повністю розвалиться...

Борис ЩЕРБИНА,
директор районного вузла зв'язку.
Тараща
Київської області.

З НЕДАВНІХ пір мене розпирив від задрожів і гордої за нашу третю владу. Нарешті зана довела осьмоу світої, що завжди права, бо має більше прав. Судді часом так правдо висмикують, наче шулер карту із колоди, вигідну їм статтю із закону, що замилується. А спробуй-но рота відкрити про незаконне рішення, як тобі астроломлять кляня у вигляді ст.3 Закону України «Про статус суддів», де зазначається, що судді в своїй діяльності щодо здійснення правосуддя є незалежними, підкоряються лише законові й нікому не підзвітні.

Тенденції

На незалежність, Боже борони, не зазіхати, про недолугість законодавства промову, на звіт, тобто відповідь не розраховувати. Але як пересічний громадянин маю право на висловлення й обурення власної точки зору.

А вона така: суди, розглядаючи справи за заявами суддів на неправомірні дії державних органів, часто безпідставно захищають інтереси заявника в мантиї, нехтуючи інтересами суспільства. Тобто, при винесенні рішення посилаються (помилково? свідомо?) на одні закони, ігноруючи інші. Отака суддівська солідарність! А ви запитуєте, чому мене розпирив від гордої і задрожів водночас: хотілося б перо змінити на мантию, вертгити долями, що тим дишлою, і стати членом дружного сімейства суддів. А що воно дружнє, свідчать справи за заявами службовців Феміди на неправомірні дії органів державного управління. Погортаємо одну з них.

Суддя обласного суду Валентина Павлівна Чуменко (прізвище змінено, бо важливою є конфлікт, а не його герої. — Авт.) поскаржилася до районного суду на управління соціального захисту населення: мовля, їй, державному службовцю, відмовляють у призначенні пенсії.

Свою відмову служба соціального захисту обгрунтувала тим, що пенсія їй, судді, що обрана до 2000 року, може бути призначена лише в разі виходу у відставку або досягнення нею 65-річного віку, як передбачено Законом України «Про статус суддів».

Чуменко дуже коротко отримувати солідний посадовий оклад і не менш солідну пенсію держслужбовця. Тому, посилаючись

на інший закон («Про державну службу»), вона доводила колезі з райсуду, яка прийняла справу до слухання, що оскільки їй, Валентині Павлівні, виповнило 55 років і вона має необхідний стаж дер-

Своя мантия ближча до тіла

жслужбовця, в призначенні пенсії відмовляти грішно і незаконно.

Районний суддя, не бажачи брати гріха на душу, задовольнив вимоги обласного судді. Його рішення залишив без змін міський суд, який посилається, зрозуміло, на ті самі законодавчі акти, що і Чуменко. Честь мантиї понад усе, чи не так?

Управління соціального захисту лишилося одне з двох: або оскаржити рішення судів, як це рекомендував своїм листом Мін'юст, або виконати його.

Практика оскарження таких рішень свідчить про його безперспективність. Свого часу Мін'юстерство соціального захисту населення з приводу подібних рішень апелювало до Верховного суду. Єдине чого досягло — звільнення від сплати держмита. Судді лишилися правими.

А тепер відкинемо емоції й звернімося безпосередньо до законів. Згідно з п.4 ст.43 Закону України «Про статус суддів», «судді, який вийшов у відставку (підкреслено мною. —

Авт.), при наявності відповідного віку і стажу роботи виплачується пенсія на умовах, передбачених Законом України «Про державну службу».

Дивуватися чи співчувати суддям районних, міських, обласних, Верховного судів, які не помічають отого білим по чорному написаного: «... який вийшов у відставку?»

Про те, що Чуменко — не єдина суддя, яка бореться з пенсійним законодавством методом тиску, свідчить хоча б цей лист.

«За дорученням Кабінету міністрів України Головне управління державної служби розглянуло листа Міністерства соці-

ального захисту населення України щодо пенсійного забезпечення суддів відповідно до статті 37 Закону України «Про державну службу» і повідомляє:

Регулювання правового статусу державних службовців, що працюють в апараті органів судів здійснюється відповідно до вищезазначеного закону, якщо інше не передбачено законами України (частини 9 статті 9 Закону України «Про державну службу»).

Таким чином, перебування особи на посаді судді регулюється Законом України «Про статус суддів». Згідно з цим законом суддя може працювати на цій посаді після обрання або призначення... на визначений термін до 65 років. У зв'язку з цим, вважаємо, що стаття 23 Закону України «Про державну службу» до суддів не застосовується. При допущенні суддею загальноприйнятого пенсійного віку (55 років для жінок і 60 років для чоловіків) він продовжує працювати і отримувати пенсію за Законом України

«Про пенсійне забезпечення». Разом з тим судді, який вийшов у відставку, за наявності відповідного віку і стажу роботи виплачується пенсія на умовах, передбачених статтею 37 Закону України «Про державну службу» (частини 4 статті 43 Закону України «Про статус суддів»).

Отже, пенсія судді відповідно до Закону України «Про державну службу» може призначатися у разі виходу у відставку або досягнення ним 65-річного віку (частини 6 статті 45 Закону України «Про статус суддів»).

Питання призначення пенсії державного службовця судді, який досить пенсійного віку, може бути вирішено лише шляхом внесення відповідних змін до Закону України «Про статус суддів».

Отже, чуменики будуть мати рацію, коли Верховна Рада внесе відповідні зміни і доповнення до чинного Закону «Про статус суддів». А поки що їхні вимоги та рішення судів на їхню користь суперечать букві Закону, зокрема, пенсійному законодавству. Такої думки дотримуються і в Міністерстві соціального захисту населення, і в Мін'юсті, і, нарешті, в Кабміні. Але що важить думка трьох державних органів, коли третя влада співає пісню, що полюбились? І доки депутатський корпус дозріватиме до слухання питання і прийняття відповідного рішення, нам залишається сподіватися на втручання Генпрокуратури. Повинен же хтось підказати, як правильно читати і застосовувати на практиці вищезгадані закони! Бо якщо анархія — мати порядок і правове ставлення остаточно оселяться в коридорах третьої влади, я суддям не поздрю. Хто ж їм тоді довірити захист прав людини та інтереси держави?!

Ото тільки й залишатимуться — справи за заявами колеги, які вибиватимуть через суд незаконні пенсії держслужбовців. Для себе.

Іван ІЛІЯШ.

Пишу до вас...

Мерія одержить «собачий прибуток»

ПИТАННЯ для киян актуальне, хоча, з іншого боку, малозначиме. Та прошу повірити, якщо ця проблема виникла у якійсь зарубіжній країні, вона весь час перебувала б у полі зору газетарів.

Йдеться про недавнє розпорядження міської влади про стягнення плати з власників собак. Я більше за когось іншого маю моральне право обговорювати факт появи цього розпорядження, оскільки, схоже, саме моє звернення до міської влади і стало приводом для появи цього документа. Тепер хочу рішуче відмежуватися від нього, оскільки вважаю рішення абсурдним.

Звертаючись до О. Омельченка, я говорив про потребу проведення ЖЕКами широкої профілактичної

роботи з власниками собак, які вигулюють чотиринигох на газонах під вікнами без повідків і намордників. Природно, ті чиновники, які уважно читають листи, а не просто побіжно їх переглядають, мали б дійти висновку: комунальникам треба ретельніше працювати — вивішувати оголошення у парадних з уже чинними, затвердженими міськвиконкомом Правилами утримання й вигулювання собак, двірникам — регулярно стежити за порядком і виховувати недбалих власників тварин. А в разі потреби інформувати працівників міліції про порушників. Та, на жаль, бюрократія і цього разу показала свою сутність.

Тепер «круті» молодики й дами, сплачуючи смішований для них податок (3—5 гривень), сміятимуться з влади. Легко відбулися! А ста-

ренькі не зможуть відірвати від своїх злиднів пенсії такі гроші. То чого доб'ється зрештою влада?

В. Д.

Р. С. Прізвище своє не називаю, бо не хочу стягнути на себе гнів численних багатих власників собак. Київ.

Самоврядування: проблеми зростання

Ради з великої букви — букви закону

Відповідно до вимог Конституції України і нового Закону «Про місцеве самоврядування», районна й обласна рада у двомісячний термін після набуття законом юридичної сили переобирають голів рад, якщо ці посади обіймають особи, призначені головами відповідних держадміністрацій. Керівники місцевих органів виконавчої влади не мають права поєднувати свою службову діяльність з іншою роботою, за винятком викладацької, наукової і творчої.

Так от, якщо обласна рада у цьому питанні вже визначилася, то районні ради не виконують ані Конституцію, ані закон.

Порушення кожного положення трапляються на кожному кроці. З 17 керівників районів обласні тринадцятеро обіймають дві посади — голови райдержадміністрації і голови ради. Заступник голови облдержадміністрації С. Третяков ніяк не залишить крісло голови Харківської міськради, а тепер уже — міського голови. Директор Макіївського металургійного комбінату В. Жуков виконує обов'язки міського голови на громадських засадах. Такі ось наслідки довільного трактування законів.

Одним із каменів спотикання обіцяє стати питання про комунальну влас-

ність. За новим законом управління об'єктами спільної власності територіальних громад мають здійснювати районні та обласні ради. Та нині це майно фактично перебуває в руках місцевих адміністрацій. Доходить до абсурду: будівля, де розташована Донецька обласна рада, перебуває на балансі обласної адміністрації.

Частину повноважень, що ми їх свого часу делегували місцевій виконавчій владі, тепер доводиться забирати назад. А коли справа торкається власності, розподіл повноважень перетворюється на великий болісний процес. Це не означає, що рада почне опікуватися поточними господарськими справами. Йдеться про те, що кадрова політика, операції з власністю (купівля, продаж, оренда, акціонування) мають бути справою тих, кого обрала територіальна громада.

Постає питання: а чи захоче адміністрація, не будувши власником, займатися управлінням об'єктами? Звичайно, деякі повноваження можна передати місцям і селищним радам. Ці органи мають власні виконкомы, і це полегшує справу. Приміром, курортніми закладами Слов'яногірська зручніше керувати саме зі Слов'яногірська, а підприємством з видобутку солі — із Соледаєра, а не з обласного центру. Та

може трапитися таке, що місто не захоче класти собі на плечі додатковий тягар. Що тоді? Адже в штаті обласної ради не передбачено експертів з управління комунальною власністю. Всі ці нюанси має відбивати відповідний закон.

Між іншим, хоч у новому законі й не вказано прямо на підпорядкованість зв'язок рад різних рівнів, такий зв'язок очевидний. Так, стаття 26 «Виключна компетенція сільських, селищних, міських рад» з розділу 2 «Організаційно-правова основа місцевого самоврядування» перегукється зі статтею 43 «Питання, що їх розв'язують районні та обласні ради». У прямому розумінні районна та обласна ради є вищими органами для сільських, селищних, міських рад лише в певних випадках: у питаннях бюджету, комунальної власності тощо. З другого боку, оскільки обласна й районна ради представляють інтереси територіальних громад, то у своїй діяльності вони мусять враховувати думку ради, котра представляє відповідну громаду.

Закон «Про місцеве самоврядування» закріплює самостійність місцевих бюджетів, засади їх формування. У розділі 1 сказано, що обласний і районний бюджети — це план утворення

й використання фінансових ресурсів, потрібних для забезпечення спільних інтересів територіальних громад, виконання місцевих програм, бюджетного вирівнювання.

Здавалося б, усе просто. Бюджет формується знизу, «закривається» все, що потрібне у селі, селищі, місті, на договірній основі віддають до району, області частину, потрібну для здійснення спільних інтересів, решту — на державу. Все-таки бюлє за неї. Ба ні. Стаття 61 починається так: «Районні й обласні ради затверджують бюджети, що формуються з коштів державного бюджету...» Отже, бачимо пряму залежність від офіційного Києва: який встановлять відсоток, такий і буде. І перепачеся на сесіях скільки завгодно.

Розумію, новий закон не ідеальний і не позбавлений недоліків. Практика розвивається крапками над «і». Та в обставинах, коли відбувається фактичне підмінення органів місцевого самоврядування адміністраціями, самі ради мусять усвідомлювати: вони — одна з гілок влади, їх обирає народ, вони представляють його інтереси і саме їх мають обстоювати.

Олег РИБАКОВ,
заступник голови
Донецької обласної ради.

Конфліктна ситуація

3 КВІТНЯ 1993 року наш колектив працює в умовах оренди. Працюємо наповнюємо до 80 відсотків отриманого прибутку вкладено в розвиток готелю. Оновлено 60 відсотків основних фондів підприємства, відремонтовано третину номерів під євро-стандарт. 1996 року до державного бюджету переказано понад 1,6 мільйона гривень. Наші зусилля щодо досягнення європейського рівня обслуговування високо оцінили представники Європейського банку реконструкції та розвитку, які в ході підготовки сталевого готельного фонду до нарахування ЄБРР (відбудеться в травні 1998 р.) трічі оглядаючи кийський готель. Та наші успіхи, на жаль, радують не всіх.

До процесу приватизації готелю «Україна», розпочатого за нашою ініціативою, включилися сили, які дестабілізують ситуацію, тягнуть колектив у неспіввідносний «порочний». Численні від приватизації з регіонального відділення Фонду держмайна по місту Києву, посилаючись на буцімто отриману відмову орендарів від участі в приватизації, що саме по собі абсурд, на базі майна готелю створили окреме державне підприємство (без жодного працівника готелю, зате з нашою власністю). Таким чином вони намагаються позбутися нас, оскільки ми спотімо на заваді провади готелю ім'ярек з тугим залученням. При цьому опиняється на вулиці понад 400 чоловік.

О. КРАСОВСЬКА, Л. ЯЩЕНКО,
Л.В.ЛАСЕНКО (всього 54 підписи).

Начальник регіонального відділення ФДМ по м. Києву Владислав Буржинський підтвердив мені, що 26 вересня 1996 року на підставі заяви організації орендарів готелю «Україна» і рішення Київської держадміністрації почалася приватизація підприємства. РВ ФДМ передбачило, за словами його начальника, продаж пакета акцій, а це 51 відсоток, інвестору, який би повністю реконструював готель. Орієнтовна вартість проекту — 20—30 мільйонів доларів. 28 лютого нинішнього року видано наказ про створення БАТ «Готель «Україна» на базі державної частини майна.

— Конфлікт і прояви групового egoї-

зму колективу почалися тоді, коли спеціальна комісія вирішила провести дозвіл приватизації майна, — каже

Комусь хочеться Піррової перемоги

перший заступник начальника того ж регіонального відділення Валерій Трибрат.

Нова методика оцінки, як він вважає, дає можливість приналежні об'єкти продавати не за залишковою вартістю, а з урахуванням так званих нематеріальних активів: права користування землею, місця розташування, ділової репутації. Якщо ж брати до уваги альтернативний проект оцінки, запропонований працівниками «України», то власність орендного колективу сягне 60 відсотків, обурено констатував В. Трибрат. І уточнив: невеликий колектив стає власником усього готелю! Мовляв, де таке бачили?

— Із цифр, наведених у листі до редакції, — відзначає голова організації орендарів готелю «Україна» Ольга Красовська, — нескладно зрозуміти висновок, що колектив далекий від групового egoїзму. Ми хочемо спокійно працювати і створити підприємство європейського рівня. А в розгнітаному чиновниками конфлікті дотримуємось одного: приватизація має проводитися згідно із законами. Керівники РВ Фонду держмайна по Києву, схоже, вважають, що вони мають право нехтувати законами. Як інакше назвати те, що оцінку державного майна Фонд проводить за одними нормативами, майна орендарів — за іншими, а своє рішення про створення акціонерного товариства ухвалив без участі трудового колективу? І як можна змирнитися з тим, що вартість нематеріальних активів майже в чотири рази перевищує ціну власне матеріальної частини?

Пояснюючи мотиви створення АТ, керівництво РВ посилається на закон, якого на той момент... ще не було. Наказ про створення АТ підписано 28 лютого цього року, а нова редакція Зако-

ну «Про приватизацію майна державних підприємств», яка дає право органу приватизації в разі відмови орендарів

від участі в приватизації проводити роздержавлення без них, опублікована 20 березня і набула чинності 30 березня.

Проти інвестора колектив виступає не тільки тому, що він міфічний, жодною рази не з'явився з пропозиціями. І навіть не тільки тому, що після його приходу працівники готелю — хто відразу, а хто після поневірянь — опиняться на вулиці. Чи не абсурд, цілком резонно запитує О. Красовська, що інвестувати збираються високорентабельне підприємство? Тричі працівники готелю

оскаржували дії керівників РВ, звертаючись до Фонду держмайна, та з квітня цього року відповіді не отримали. До того ж, стверджує Ольга Красовська, регіональне відділення кваліфікує швидше продаж готелю, щоб рішення судів на користь орендарів стали неможливими для виконання. Неодноразово винесені Арбітражним судом міста Києва рішення про припинення приватизації ним же й відмінялися. Організація орендарів, намагаючись погасити конфлікт, пропонує створити незалежну експертну комісію з перевірки законності.

Андрій СВТУШЕНКО.

Від редакції.

Не маючи наміру втручатися в конфлікт між трудовим колективом і Фондом держмайна, редакція все ж визнала за потрібне ознайомити читача з науково-правовою експертизою, проведеною з даної проблеми в Інституті держави і права ім. В. Корещюка НАН України. Отже, слово — В. Нагребельному, заступникові директора, кандидату юридичних наук:

— Згідно зі ст. 1 Закону «Про приватизацію майна державних підприємств», приватизація — це відчуження майна, що перебуває в державній власності, на користь фізичних та юридичних осіб. Таким чином, відмовою від участі в приватизації в даному разі є відмова від купівлі акцій відкритих акціонерних товариств, заснованих державними органами приватизації та орендарями.

Тому обуреному пропозицію організації орендарів готелю «Україна» про необхідність внесення змін до проекту статутних документів БАТ «Готель «Україна» слід розглядати як незгоду із запропонованим регіональним відділенням ФДМ варіантом цих документів, а також незгоду з результатами оцінки держмайна, а не як відмову від приватизації.

Таку пропозицію можна було б вважати відмовою від приватизації тільки в тому разі, якби в рішенні загальних зборів трудового колективу готелю від 6 лютого 1997 р. в листі регіональному відділенню ФДМ, даному тому ж самим днем, було б сказано, що в разі неприйняття органами приватизації пропозиції орендарів колектив відмовляється від приватизації.

Таким чином, наказ представників ФДМ по м. Києву від 28 лютого 1997 року має бути визнаний таким, що не відповідає вимогам чинного законодавства України.

ПОНЕДІЛОК,
11 СЕРПНЯ

КДРТРК

УТ-1

06.00 Анонс
06.05 Агромагазин
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.45 Національний хіт-парад
08.45 Фінансовий огляд
08.50 Авандіана. Прем'єра вистави «Живий треп» в Київському театрі драми і комедії
09.45 І тільки музика
10.00 УТН
10.10 Мультифільм
10.20 Молода Галичина-97. Частина I
11.30 Телесеріал
12.00 Молода Галичина-97. Частина II
13.00 УТН
13.10 Танцюбл Донецька запрошує
14.57-15.57 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-асім»
16.00 УТН
16.10 Анонс
16.15 Бліжній град
16.45 Мультифільм
16.55 Дружина Президента — дітям України. Концерт. Частина I
17.45 Арабатка — перлина Азова
18.15 Національний хіт-парад
18.20 Всеукраїнський фестиваль телерадіопрограм «Калинові острови»
18.45 Анонс
18.50 Фінансовий огляд
19.00 УТН
19.15 Саме той
19.40 «Палітра». Художник Стороженко
19.35 Анонс
20.10 Національний хіт-парад
20.20 Телеканал «Право»
20.40 Вечірка казка
21.00 УТН
21.30 Національний хіт-парад
21.35 Спортивний канал
23.35 УТН
23.45 Анонс
23.50 Х/ф «Не для публікації»

УТ-2

16.00 Чемпіонат світу з легкої атлетики
Студія «1 + 1»
18.00 Молодіжний серіал «Перші пошуки», 227 с.
18.30 Телесеріал «Королева Марго», 6 с.
19.30 ТСН: телевізійна служба новин з Аллоу Мазур
20.00 Жіночі історії: відступність та кохання. Музична мелодрама «Завжди перемагає кохання»
22.25 Ток-шоу Михайла Козухов «Зроби крок»
22.50 ТСН: телевізійна служба новин
23.00 Сайт молодіжних слухус у програмі Сергія Лисенка «Термінал»

УТ-3

07.00 Телеракун
08.00 Спорт-тайм
08.20 Прогноз погоди
08.30 ROK UKRAINE
09.00 Веліко пастилове диво. Мультифільм
09.30 Гумористичний серіал «Полуничка». «Чоботи»
10.00 - 18.45 Програми обласних та регіональних телекомпаній
18.45 Інтервісти
18.55 Серіал «Дівчина на ім'я Доля»
19.30 Вгадай мелодію
20.00 Інформаційна програма «Час»
20.45 Вечірка казка
20.55 Фантастичний серіал «Полтергейст-2»
21.50 Паризькі таємниці Е. Ризанова. Клаудія Кардинале
22.30 Інтерновини
22.50 В. Долганов у програмі «Аспекти»
23.10 Музичні новини
23.25 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.35 Нічний кінозал. Обман заради істини в гостросюжетній комедії «Харків»
01.05 Прогноз погоди

10.00 Анонс.
10.05 Док. фільм «Шалені колеса»
17.50 Анонс
17.55 Док. фільм «Шалені колеса»
18.20 За київським часом
«ТЕТ-КІВ»
6.30 Програма передач
6.35 «Створи своє обличчя»
6.50 Дитяча програма «Антресолька»
7.05 «СІТ»
7.25 «Пісня дня» (ЕЛ. Кравчук), прем'єра
7.30 «Санта-Барбара» КІВ
8.30 Хрещатик
8.50 Музична пауза
9.00 Чорний квадрат
9.30 «Напередв'їд»
9.45 Худ. фільм «Гля»
11.20 10 хвилин на порожньому місці
11.40 Худ. фільм «Стукіт», 5 серія
12.45 «Тві-шоп»
13.00 «Каліна», 156 серія ЮА
14.00 Тіп-Топ
14.30 Все про податки
14.40 Кінокасет
15.00 А ми самі з вусами
15.40 В. Щербачов представляє
16.10 Музична пауза
16.30 «Світ Аліси»
16.50 «Світ електронних розваг» прем'єра
17.20 Мультифільм, прем'єра
17.35 «СЕГА-острів»
17.50 «Тві-шоп», прем'єра
18.00 «Санта-Барбара»
18.55 «Кримінальні війни» прем'єра
19.50 «35 хвилин джазу»
20.50 Пісня дня (ЕЛ. Кравчук)
21.00 Дитяча програма «Антресолька», прем'єра
21.15 «Міські новини», прем'єра
21.30 Музична пауза
21.45 Хрещатик
22.00 Х/ф «Вінсент, Франсуа, Поль та інші»
0.00 Комп'ютер Х
0.15 Т/с «Кобра», с. 1
1.15 Прієт... завтра. Л-клуб

ВІВТОРОК,
12 СЕРПНЯ

УТ-1

06.00 Анонс
06.05 Агромагазин
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.45 Фінансовий огляд
08.55 Національний хіт-парад
09.00 Свічадо
09.30 Мультифільм
09.40 Телеканал «Право»
10.00 УТН
10.10 Футбол від «УТН»
10.40 І тільки музика
11.00 Канал «М». Малаїя. Частина II
11.30 Оранта
12.00 Служба народу України
12.30 Пізнаємо світ — світ пізнає нас
13.00 УТН
13.10 Х/ф «Не для публікації»
14.57-15.57 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-асім»
16.00 УТН
16.10 Анонс
16.15 Шелля
16.45 Аудиторія
17.15 Мультифільм
17.30 Дружина Президента дітям України. Концерт. Частина II
18.20 Всеукраїнський фестиваль телерадіопрограм «Калинові острови»
18.30 Національний хіт-парад
18.35 Телесеріал
18.50 Фінансовий огляд
19.00 УТН
19.15 Саме той
19.35 Національний хіт-парад
19.40 Авандіана. Фестиваль «Хороший ігри»
20.20 Телеканал «Право»
20.40 Вечірка казка
21.00 УТН
21.40 Вісник уряду
22.00 Національний хіт-парад

22.05 Х/т «Час збирати камінь». Фільм 1
23.15 УТН
23.25 Співає народна артистка України Л. Юрченко
00.35 Анонс
«УТ-2»
07.00 Молодіжний серіал «Перші пошуки», 227 с.
07.30 ТСН: телевізійна служба новин
08.00 Серіал «Пристрасті», 36 с.
09.00 Сайт молодіжних слухус у програмі Сергія Лисенка «Термінал»
«УТ-2»
10.00 Телеанонс
10.05 Храми України. Передача 3
10.25 Закон є закон
10.25 Мов близнюки. Вистава
11.55 Співає І. Захарко
12.15 Від «Перехрестя» до уривку
12.45 Д/ф «Візьміть славу миру світу»
13.05 Закон є закон
13.10 Земле моя каліновою
13.35 Х/ф «Прорив»
14.55 Закон є закон
17.00 Освітній канал: Інтерв'ю французької мови. Урок 21. Зарубіжна література. Життя і творчість Марка Твена
17.50 Прогноз погоди
17.55 Закон є закон
Студія «1 + 1»
18.00 Молодіжний серіал «Перші пошуки», 228 с.
18.30 Телесеріал «Королева Марго», 7 с.
19.30 ТСН: телевізійна служба новин з Аллоу Мазур
20.00 Серіал «Пристрасті», 37 с.
21.00 Ток-шоу Миколи Вересня «Табу»
21.30 Програма «Мерія Клеппу до комедії «Навродний роман»
23.15 ТСН: телевізійна служба новин
23.30 Сайт спортивних подій у програмі Сергія Полховського «Проспорт»
«УТ-3»
«ІНТЕР»
07.00 Ранкове ревію.
07.30 Мелодрама.
08.00 Інтерновини.
08.15 Прогноз погоди.
08.20 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
08.30 Серіал «Дівчина на ім'я Доля»
09.10 Фан-клуб.
09.30 Гумористичний серіал «Полуничка». «Приховані камери»
10.00 - 18.45 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.45 Інтервісти.
18.55 Серіал «Дівчина на ім'я Доля»
19.30 Вгадай мелодію.
20.00 Інформаційна програма «Час»
20.45 Вечірка казка.
20.55 А. Мированов та А. Болтнев у фільмі «Мій друг Іван Лапшин».
22.30 Інтерновини.
22.45 Втрачає.
23.25 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
00.15 Нічний кінозал. Телесеріал «Спалах». 1 серія — «Коллекція Катерини»
01.15 Прогноз погоди.
КДРТРК
10.00 Анонс.
10.05 За київським часом.
10.30 Док. фільм «Шалені колеса»
17.55 Док. фільм «Шалені колеса»
18.20 За київським часом.
«ТЕТ-КІВ»
7.00 Програма передач
7.01 35 хвилин джазу
7.35 Дитяча програма «Антресолька»
7.50 СІТ
8.10 Пісня дня (Ауріка Ротару) прем'єра
8.15 Міські новини
8.30 Музична пауза
8.45 Хрещатик
9.05 Л-клуб

9.45 Комп'ютер Х
10.00 Х/ф «Вінсент, Франсуа, Поль та інші»
11.55 Кіногосподар
«ТЕТ»
12.30 «Посольства в Україні представляють». Китай, прем'єра
13.00 Телесеріал «Каліна», 157 серія, прем'єра
13.55 «Тві-шоп»
14.10 Мультифільм
14.30 «Вустиами малечі»
15.00 «Театр на долонях»
15.35 «Багз» (Електронні жуки) 15 серія
«КІВ»
16.30 «К. I. S. S.» — серіозно про комп'ютери
16.45 Непроханий гість
17.00 Т/с «Кобра», с. 2
18.00 Комп'ютер Х
18.15 Ералаш
18.25 Музична пауза
18.35 Стиль життя — The Natural Way
19.00 Т/с «Зухвалі і красиві»
19.55 Обличчя
20.15 Портрет на пам'ять, ч. 1
«ТЕТ»
20.30 СІТ
20.50 Пісня дня (Ауріка Ротару)
21.00 Дитяча програма «Антресолька»
21.15 Міські новини
21.30 Худ. фільм «Стукіт», 6 серія
22.35 «Новини шоу-бізнесу»
23.05 «Роман Кофман та його друзі». Елісо Вірсладзе
23.55 01.02.03 служба новин сузір'я прем'єра
«СЕРЕДА,
13 СЕРПНЯ»
«УТ-1»
06.00 Анонс
06.05 Агромагазин
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.45 Фінансовий огляд
08.55 Національний хіт-парад
09.00 Сто чудес світу
09.15 Карусель і капуста
09.30 І тільки музика
09.40 Телеканал «Право»
10.00 УТН
10.10 Палітра
10.45 Мультифільм
11.00 Канал «М». Малаїя. Частина II
11.30 Канал «Франс Інтернаціональ» представляє: Х/ф «Незнайомець»
12.30 Село і люди
13.00 УТН
13.10 Х/т «Час збирати камінь». Фільм 1
14.57-15.57 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-асім»
16.00 УТН
16.10 Анонс
16.15 Все від любові на землі
16.45 Мультифільм на замовлення
17.55 «Перлини сезону» у Білій Церкві
18.15 Національний хіт-парад
18.20 Всеукраїнський фестиваль телерадіопрограм «Калинові острови»
18.50 Фінансовий огляд
19.00 УТН
19.10 Саме той
19.30 Національний хіт-парад
20.00 Телеканал «Право»
20.20 Вечірка казка
20.30 УТН
21.00 Футбол. Ліга чемпіонів. Кваліфікаційний матч. «Брондубер (Данія)» — «Динамо» (Київ). Пряма трансляція з Данії.
22.50 Х/т «Час збирати камінь». Фільм 2
23.50 Національний хіт-парад
00.10 УТН 00.05 Анонс
00.10 Х/ф «Цирк хаві»
«УТ-2»
07.00 Молодіжний серіал «Перші пошуки», 228 с.
07.30 ТСН: телевізійна служба новин
08.00 Серіал «Пристрасті», 37 с.
09.00 Програма С. Полховського «Проспорт»
09.30 «Блага звістка» з Ріком Реніном
«УТ-2»

10.00 Телеанонс
10.05 Відкриття віза
10.25 Закон є закон
10.30 Веселий ринок
10.45 Камертон душі
11.15 Мое життя — оркестр
11.55 Закон є закон
12.00 Т/с «Історія Києва». Фільм I. «...і сотворіша земля»
12.10 Авандіана
12.40 Х/ф «Приватна особа», 1 с.
13.45 Кордон
14.15 Мультифільм
14.25 Вельф світ театру. Актриса поза актрисою
14.55 Закон є закон
17.00 Освітній канал: Інтерв'ю англійської мови. Урок 22. Музика. П. Чайковський і Україна
17.55 Закон є закон
Студія «1 + 1»
18.00 Молодіжний серіал «Перші пошуки», 229 с.
18.30 Телесеріал «Королева Марго», 8 с.
19.30 ТСН: телевізійна служба новин з Аллоу Мазур
20.00 Серіал «Пристрасті», 38 с.
21.00 Юлія Меншова представляє програму «Я мріяла стати мажором»
21.45 Парад улюблених кінострічок: Анна Самохіна у фільмі «Брюнетка за 30 копійок»
23.15 ТСН: телевізійна служба новин
23.30 Програма Олги Герасим'юк «Проти ночі»
«ІНТЕР»
07.00 Телеракун
08.00 Інтерновини.
08.15 Прогноз погоди.
08.20 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
08.30 Серіал «Дівчина на ім'я Доля»
09.10 В. Долганов у програмі «Аспекти»
09.25 Платформа Здоров'я
10.00 - 18.45 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.45 Інтервісти.
18.55 Серіал «Дівчина на ім'я Доля»
19.30 Вгадай мелодію.
20.00 Інформаційна програма «Час»
20.45 Вечірка казка.
20.55 Незвичайні пригоди дівчат у комедійному бойовику «Красуня і Деня»
22.30 Інтерновини.
22.45 У пошуках втраченого. Файна Равенська.
23.25 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.45 Нічний кінозал. Телесеріал «Спалах». 2 серія — «Валентина»
01.15 Прогноз погоди.
КДРТРК
10.00 Анонс.
10.05 За київським часом.
10.30 Док. фільм «Шалені колеса»
17.55 Док. фільм «Шалені колеса»
18.20 За київським часом.
«ТЕТ-КІВ»
6.30 Програма передач
6.35 СІТ
6.55 Пісня дня (гурт «Степ»)
7.00 Міські новини
7.10 Дитяча програма «Антресолька»
7.30 «Санта-Барбара»
8.30 Музична пауза
8.45 В. Щербачов представляє
9.15 Комп'ютер Х
«УТ-2»
9.30 01.02.03 служба новин сузір'я
9.40 Худ. фільм «Стукіт», 6 серія
10.40 «Новини шоу-бізнесу»
11.10 «Театр на долонях»
11.45 «35 хвилин джазу»
12.25 «Тві-шоп»
13.00 Телесеріал «Каліна», 158 серія
14.00 Т/с «Зухвалі і красиві»
15.00 Обличчя
15.10 Стиль життя — The Natural Way
15.30 Симфонія порідних міст
15.45 Чикаго
16.00 А ми самі з вусам

16.30 Мультифільм
16.50 «Роман Кофман та його друзі». Елісо Вірсладзе
17.40 «СЕГА-острів»
17.55 «Тві-шоп»
18.00 «Санта-Барбара»
18.55 «Тві-шоп»
19.00 Серіал «Команда порятунку» прем'єра
19.55 «Зоряна дорога», 20.30 СІТ
20.50 Пісня дня (гурт «Степ»)
21.00 Дитяча програма «Антресолька»
21.20 «Міські новини»
«КІВ»
21.30 Музична пауза
21.40 Що? Де? Почим?
21.45 Хрещатик
22.00 Х/ф «Болити дуга»
23.35 Т/с «Кобра», с. 2
23.45 Привіт... завтра
«ЧЕТВЕР,
14 СЕРПНЯ»
«УТ-1»
06.00 Анонс
06.05 Агромагазин
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.45 Фінансовий огляд
08.55 Національний хіт-парад
09.00 Відкриття Біблію на уривках кольорів
09.40 Телеканал «Право»
10.00 УТН
10.10 Юнацьке ток-шоу «Вибірник»
10.40 «Музична музика»
11.30 Х/ф «Цирк хаві»
13.00 УТН
13.10 Секрети вічності
«Спогади про Макавєва»
14.57-15.57 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-асім»
16.00 УТН
16.10 Анонс
16.15 Усе про кіно. Ромі Шнайдер
16.45 Літо в Стрийському парку
17.15 Т/с «Жаби»
17.40 Хочу стати зіркою
18.00 Варіації на італійську тему
18.20 Всеукраїнський фестиваль телерадіопрограм «Калинові острови»
18.50 Фінансовий огляд
19.00 УТН
19.15 Саме той
19.35 Національний хіт-парад
19.40 Маски-шоу
20.15 Анонс
20.20 Телеканал «Право»
20.40 Вечірка казка
21.00 УТН
21.40 Х/т «Час збирати камінь». Фільм 3
22.55 Національний хіт-парад
22.55 Нове покоління. Шоу-відкриття в Міжнародного дитячого кінофестивалю «Артек»
07.00
7.05
7.35
7.50
8.10
8.15
8.30
8.45
9.00
9.30
9.35
9.50
10.00
10.05
10.30
17.50
18.20
7.00
7.05
7.35
7.50
8.10
8.30
8.45
9.00
9.30
9.35
12.00
12.30
12.40
13.00
13.50
14.50
16.00
16.30
17.00
17.50
18.10
18.30
19.00
20.00
20.10
20.30

Радзінський мужчини? Київська те і комеді. I	20.50 Пісня дня (Олександр Помаров)	служба новин з Аллоу Мазур	1.25 Прямі... завтра	22.45 ТСН: телевізійна служ ба новин	22.40 «Краща двадцятка «БМ-Ті»	Музично-розважальна програма
Інтен історія моралі телефіліми (Опо ий руб 60-70 ро	21.15 «Міські новини» прем'єра	21.00 Дитяча програма «Антросоль» прем'є ра	СУБОТА, 16 СЕРПНЯ	23.00 Музична програма «Меломан» представ ляє: Баршніков у Гол лівуді	23.40 «Напереродні» 23.50 «Пост»	17.55 Закон є закон Студія «1 + 1»
н є закон и «1 + 1» вожливий, 230 пошліуни, 230	22.40 «Світ електроні розваг» прем'єра	21.15 Продовження гостро сюжетного телесеріалу «Поліцейський з Лос- Анджелеса», 17 с.	УТ-1	УТ-3	УТ-1	18.00 Новий пригодницький серіал «Геркулес: геро їні пригоди», 6 с.
серіал «Короле го», 9 с.	23.15 «Решето». С. В. Акустичний (живий звук)	22.45 ТСН: телевізійна служба новин	07.30 Анонс	09.30 Інтерновини.	07.30 Анонс	19.00 Прогноз погоди. Інформація кіно» представляє Жана Габена та Жерар де Пардьє у фільмі «Спра ва Домінік»
ІН: телевізійна новин з Аллоу	ПОЛІТІЧНА, 15 СЕРПНЯ	23.00 Відоме та невідоме, історія та сучасність у програми Юрія Макаро ва «Телемакс»	07.35 УТН	09.50 Прогноз погоди.	07.35 УТН	21.00 Гумористична програ ма «Городок»
ал «Пірастрасі»	УТ-1	УТ-3	07.45 Фінансовий огляд	11.00 Свх	07.45 Гімнастика	21.30 «Піснями». Информа ційно-аналітична про грама Олександра Тка ченка
ічне шоу В'я а Пиховська	06.00 Анонс	«ІНТЕР»	08.05 Гімнастика	11.55 Герой Кіплінга у при годницькому фільмі «Кім».	07.55 Українське спорто лю	22.15 «Чак Норріс у серіалі «Уокер — тебаский рейнджер», 20 с.
а «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	06.05 Агромагазин	«ІНТЕР»	08.05 Веселий ринок	14.00 «16-30 Програми обласних та регіональ них телекомпаній»	08.00 Фестиваль «Золоте курча» Кінопрограма: «Чарівний птах», «Ча рівний магазин»	УТ-3
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	06.15 Доброго ранку, Ук раїно!	«ІНТЕР»	11.00 Що та дрім казків?	14.00 Село і люди	08.50 Міні-футбол. Кубок «Великого Дніпра». Фіна л (Запоріжжя)	«ІНТЕР»
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	08.55 Національний хіт-па рад	«ІНТЕР»	11.30 Свх	10.00 УТН	09.30 Село і люди	09.30 «Інтер» — анонс.
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	09.00 Джерела здоров'я. Людостор	«ІНТЕР»	11.30 Свх	10.10 Національний хіт-па рад	10.10 Національний хіт-па рад	09.45 Прогноз погоди.
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	09.30 Мультифільм	«ІНТЕР»	12.30 СМ'Я	10.15 «Служу народу Украї ни»	10.15 «Служу народу Украї ни»	09.55 На перший погляд.
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	09.40 Телеканал «Право»	«ІНТЕР»	13.00 УТН	10.45 Політичне шоу «П'я тий кут»	10.45 Політичне шоу «П'я тий кут»	10.15 У світі тварин.
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	10.00 УТН	«ІНТЕР»	13.10 Хіт «Час збирати ка міння». Фільм 4	11.15 Карусель і капу сти	11.15 Карусель і капу сти	10.50 Фан-клуб.
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	10.10 Все про кіно	«ІНТЕР»	13.25 Національний хіт-па рад	11.30 М/ф на замовлення	11.30 М/ф на замовлення	11.10 Док вч відомо.
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	10.40 Вулиця панів Савки	«ІНТЕР»	14.30 Нові імена	12.00 Канал «М». Мала їа	12.00 Канал «М». Мала їа	12.15 Очевидці — неймо вірне.
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	11.00 Реальність немоло жого. Авторська про грама Андрія Дмитрука	«ІНТЕР»	15.00 Барви замку Пала нок	12.30 М/т «Коза-дереза»	12.30 М/т «Коза-дереза»	12.45 Плідна одиссея ко манди Кусто. «Гайт: во ди скорботи»
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	11.30 Т/ф «Темніці Ме кі»	«ІНТЕР»	16.00 УТН	13.00 УТН	13.00 УТН	13.30 Сміхотворна.
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	11.50 Співає Алла Кудлай	«ІНТЕР»	16.10 Фінансовий зріс	13.10 Хіт «Час збирати ка міння». Фільм 5	13.10 Хіт «Час збирати ка міння». Фільм 5	14.00 «16-30 Програми обласних та регіональ них телекомпаній»
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	12.30 Авансцена	«ІНТЕР»	16.35 «На хвилі Світла»	13.30 М/ф на замовлення	13.30 М/ф на замовлення	16.30 «Інтер» — анонс.
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	13.00 УТН	«ІНТЕР»	16.35 Фестиваль української естради пісн.	14.25 Один із тисяч уроків	14.25 Один із тисяч уроків	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	13.10 Хіт «Час збирати ка міння». Фільм 3	«ІНТЕР»	17.05 Мультифільм «Ромео і Джульєтта»	15.00 Відкриваємо Біблію	15.00 Відкриваємо Біблію	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	14.57-15.57 Національна академія наук України. Електронна комп'ютер на газета «Все-всім»	«ІНТЕР»	17.30 «Вибачте, що-то у вас»	16.00 УТН	16.00 УТН	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	16.00 УТН	«ІНТЕР»	18.00 Україна сьогодні	16.10 Мінгалі	16.10 Мінгалі	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	16.10 Анонс	«ІНТЕР»	18.30 Відео в Америку	16.40 Барви замку Пала нок. Музична програ ма. Частина II	16.40 Барви замку Пала нок. Музична програ ма. Частина II	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	16.15 Природа і ми	«ІНТЕР»	19.00 УТН	17.40 Мультифільм	17.40 Мультифільм	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	16.50 Фан-пото «Надія»	«ІНТЕР»	19.15 Вид «Перехрестя» — до успіху	17.50 Усе про кіно.	17.50 Усе про кіно.	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	17.00 Історія Теліа	«ІНТЕР»	20.05 Національний хіт-па рад	18.00 Кооператор В. Калі тос	18.00 Кооператор В. Калі тос	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	17.45 І тільки музика	«ІНТЕР»	20.30 Анонс	18.25 Національний хіт-па рад	18.25 Національний хіт-па рад	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	18.00 Маленькі історії міс та, якого немає на кар ті	«ІНТЕР»	20.40 Вечірня казка	18.35 Надвечір'я	18.35 Надвечір'я	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	18.20 Всеукраїнський фести вал. Авторська про грама «Калінові остро ви»	«ІНТЕР»	22.45 Спорт-тайм.	19.00 УТН	19.00 УТН	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	18.50 Фінансовий огляд	«ІНТЕР»	23.10 Телевізійна патруль на служба. Ситуація.	19.15 Час збирати ка міння. Фільм 5	19.15 Час збирати ка міння. Фільм 5	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	19.00 УТН	«ІНТЕР»	23.20 Інформаційна програ ма «Час».	20.05 Прогноз погоди.	20.05 Прогноз погоди.	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	19.15 Рамвайс бажань	«ІНТЕР»	23.20 Телевізійна патруль на служба. Ситуація.	20.30 Анонс	20.30 Анонс	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	19.45 Вечірній театр	«ІНТЕР»	23.30 Інформаційна програ ма «Час».	20.40 Вечірня казка	20.40 Вечірня казка	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	20.15 Національний хіт-па рад	«ІНТЕР»	23.30 М. Кропивницький	21.00 УТН	21.00 УТН	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	20.20 Телеканал «Право»	«ІНТЕР»	«Пошилися у дурні».	21.15 Вид «Перехрестя» — до успіху	21.15 Вид «Перехрестя» — до успіху	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	20.40 Вечірня казка	«ІНТЕР»	Диплома вистави Київ ського державного ін ституту театрального мистецтва ім. Карпенка Карого. Частина I	21.40 Національний хіт-па рад	21.40 Національний хіт-па рад	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	21.00 УТН	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	21.45 Автошоп	21.45 Автошоп	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	21.40 Національний хіт-па рад	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	22.10 Телесеріал «Дарина»	22.10 Телесеріал «Дарина»	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	21.45 Х/ф «Час збирати ка міння». Фільм 4	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	23.20 Національний хіт-па рад	23.20 Національний хіт-па рад	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	23.00 Нове поглядання. Шо денник V Міжнародного дитячого кінофестива лю «Арте»	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	23.25 УТН	23.25 УТН	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	23.45 Х/ф «Час збирати ка міння». Фільм 5	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	23.30 Анонс	23.30 Анонс	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	00.55 Національний хіт-па рад	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	23.40 М. Кропивницький	23.40 М. Кропивницький	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	01.00 УТН	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	«Пошилися у дурні».	«Пошилися у дурні».	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	01.10 Анонс	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	8.10 «Пісня дня» (гість програми)	8.10 «Пісня дня» (гість програми)	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	01.15 Х/ф «Двоєдине лезо»	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	8.15 Міські новини	8.15 Міські новини	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	УТ-2	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	8.30 Музична пауза	8.30 Музична пауза	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	Студія «1 + 1»	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	8.45 Комп'ютер Х	8.45 Комп'ютер Х	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	07.00 Молодіжний серіал «Перші пошліуни», 230 с.	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	9.00 Хрещатик	9.00 Хрещатик	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	07.30 ТСН: телевізійна служба новин	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	9.15 Медичний щотижне вик	9.15 Медичний щотижне вик	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	08.00 Продовження гостро сюжетного телесеріалу «Поліцейський з Лос- Анджелеса», 16 с.	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	9.45 Що? Де? Почому?	9.45 Що? Де? Почому?	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	09.00 Новий пригодниць кий серіал «Геркулес: героїні пригоди», 5 с.	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	Редкація міжнародних про грам представляє	Редкація міжнародних про грам представляє	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	УТ-2	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	9.55 Київ. Україна. Світ	9.55 Київ. Україна. Світ	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	10.00 Телеанонс	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	10.20 М/ф «Сніданок на трави»	10.20 М/ф «Сніданок на трави»	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	10.05 Закон є закон	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	11.40 Х/ф «Ідеальний ланд шафт» (з субтитрами)	11.40 Х/ф «Ідеальний ланд шафт» (з субтитрами)	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	11.20 Співає Ніна Зуєва	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	12.10 Кіноконцерт	12.10 Кіноконцерт	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	11.55 Закон є закон	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	12.30 «Світ людини. Меди цина»	12.30 «Світ людини. Меди цина»	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	12.00 Т/ф «Історія Києва»	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	13.00 «Унікальні подорожі з Борисом Бурдоко прем'єра	13.00 «Унікальні подорожі з Борисом Бурдоко прем'єра	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	Фільм III. «Піракса вту»	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	13.15 «І це кіно». вип.20(Ч. Чаплін у фільмі «Тіа вулиця» прем'єра	13.15 «І це кіно». вип.20(Ч. Чаплін у фільмі «Тіа вулиця» прем'єра	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	12.10 Імена. В. Дрозд	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	13.45 Дмитро Харитонов представляє: Чарівний політ? 2 частина»	13.45 Дмитро Харитонов представляє: Чарівний політ? 2 частина»	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	12.40 Х/ф «Приватна осо ба», 3 с.	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	14.15 Мультифільм	14.15 Мультифільм	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	13.55 Закон є закон	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	14.30 Короткий Олександр Малінін у Києві. Ча стина I	14.30 Короткий Олександр Малінін у Києві. Ча стина I	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	14.00 «В'єтнам. Мужчини? Вистава Київського те атру драми і комеді. II	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	15.20 «Напереродні»	15.20 «Напереродні»	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	17.00 Молодіжний канал. Музичне шоу «Київ танцює». «Музичні новини»	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	15.35 Серіал	15.35 Серіал	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	17.55 Закон є закон	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	16.30 Ералаш	16.30 Ералаш	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	Студія «1 + 1»	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	17.10 Т/с «Кобра», с. 3	17.10 Т/с «Кобра», с. 3	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	18.00 Молодіжний серіал «Перші пошліуни», 231	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	18.00 Непроханий гість	18.00 Непроханий гість	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна ал «Зона сутін і»	18.30 Телесеріал «Короле ва Марго», 10 с.	«ІНТЕР»	00.40 Х/ф «Смертельна лю бов»	18.15 Музична пауза	18.15 Музична пауза	16.35 Мультисеріал «Король
іа «Кут» іа представляє детек «Піа» — цени ий рс ІН: «візійна						

Точка зору

НАПРИКІНЦІ березня 1997 року в Стрию Львівської області відбулися загальні збори представників трудових колективів усіх форм власності міста і району, на яких створено антикризове об'єднання із захисту економічних і соціальних прав промислових підприємств, приватного підприємництва та громадян, обрано голову об'єднання, правління, створено юридичний відділ.

В ухвалі цих зборів, зокрема, зазначається, що «особливо важким тягарем на плечі трудового люду лягла кабальна податкова політика, яка межує з чиновницьким свавільям, що можна порівняти лише з недавнім більшовицьким терором. З цієї причини банкрутують фабрики і заводи, панує масове безробіття, не спроможне стати на ноги приватне підприємництво, а це, в свою чергу, породжує антидержавні настрої, зневіру до владних структур усіх рівнів. Це податкова «розразорка». Але на відміну від 20-х більшовицьких років, тепер у виробничих закладах не тільки надлишки, яких по суті немає, але й душать їх «податковим зашморгом».

Про «податковий пресинг» пише місцеве і загальноукраїнське преса. Посилаючись в багатьох випадках на підзаконні акти, створені податковою адміністрацією, ця служба ставить собі за мету не, контроль за дотриманням діючих законів, а намагастись будь-якою ціною «викотати план» з штрафів. Як повідомлює УТ, найбільші суми штрафів зібрано у Києві

Податковий смерч

й Стрию. По Києву, наприклад, ця сума становила за березень 400 000 гривень. Тому податківці примушують працювати у вихідні дні. Багато хто з них у ролі таких собі «артистів» провокують підприємців і продавців на порушення правил торгівлі, особисто встановлюють розміри штрафів в основному не за мінімумом, а за максимумом. «Гірше ляха свої люди й розпинають» — казав Тарас Шевченко.

Працюючим і безробітним невідомо, за які кошти податковими адміністраціями придбані багатопверхові будинки, наприклад, у Стрию і Львові, які нині інтенсивно добуваються, розкішно оздоблюються і обідаються. Невідомо також, за рахунок яких доходів утримується висока, порівняно з іншими службовцями, зарплата працівників податкових адміністрацій від районного центру аж до столичного града Києва, а таких працівників лише на Львівщині кілька тисяч. Невідомо, наприклад, що дав дозвіл на утворення родиноного клану в стрийській податковій адміністрації, в якій працюють син, невістка, чоловік начальника п. Ганни Бурій. Один із її заступників теж із близьких родичів.

Тому у зверненні Стрийського антикризового об'єднання до столичної й обласної податкових адміністрацій від 28 березня 1997 року поставлено вимогу звільнити п. Бурій з посади керівника податкової адміністрації. У разі відхилення нашої вимоги, анти-

ризове об'єднання покладає на себе право на цілодобове безстрокове пікетування Стрийської податкової адміністрації аж до проведення загальнонаціонального страйку.

Діяльність Стрийського антикризового об'єднання із захисту економічних і соціальних прав промислових підприємств, приватного підприємства та громадян набуває дедалі більшого розголосу і прихильності до нього представників політичних партій та громадських організацій.

Прийнятою резолюцією про підтримку створеного на Стрийщині антикризового об'єднання, в якій, зокрема, йдеться, що головною причиною катастрофічного стану та зuboжіння українського народу є недосконалість законодавства, зокрема, законотворча робота Верховної Ради України, кабальна податкова політика.

Втілення в життя цієї політики на Стрийщині призвело до фактичної зупинки фабрик і заводів, масового безробіття, зuboжіння і жебрацтва наших країн.

Будучи депутатом Верховної Ради України попереднього XII скликання, я більше 50-ти разів виступив з трибуни парламенту. У

багатьох моїх виступах, власне, йшлося про майбутню податкову політику держави.

У цій круговерті, закрученої явно антидержавними силами із столиці України, найбільш небезпечним є податковий прес. Мета одна: зупинити фабрики і заводи, знищити приватне підприємництво, одне слово, задушити в зародку нашу молоду державу. Це податковий смерч над Україною.

Віктор РОМАНЮК,
голова Стрийського антикризового об'єднання із захисту економічних і соціальних прав промислових підприємств, приватного підприємства та громадян, депутат Верховної Ради України XII скликання.

Стрий
Львівської області.

Мал. Леоніда ТЕЛЯТНИКОВА.

ЗА ОСТАННІ чотири роки в Києві значно уповільнився темп розвитку транспортної інфраструктури. Це обумовлено не тільки дефіцитом коштів, а й зміною процесу урбанізації. Немає науково обґрунтованого перспективного плану комплексного розвитку міської транспортної системи, та не визначено головні пріоритети. Умо постійно над чим працює? Чи визначено схеми розвитку громадського пасажирського транспорту? Як науково-дослідні установи задіяли до розв'язання цієї проблеми, та які виконано пропозиції розрахунки ефективності намічених заходів у Києві, з використанням яких новітніх методологій?

На ці питання я не отримав відповіді від жодного із столичних керівників Київської міської державної адміністрації, які мали б переміститися цими проблемами. Стіну невизначеності зруйнувало новостворене в Києві відкрите акціонер-

автоматичний метрополітен — «РАДАН».

Ураховуючи, що майже 50% рухомого складу міського електротранспорту перевищило амортизаційний термін служби, та актуальність цієї проблеми для багатьох інших

споротної комісії Київради переконані, що розв'язати проблему міських транспортних перевезень традиційними транспортними засобами не можна. Більш як 200 мільйонів гривень закупаються нові автоматичні транспортні системи — швидкісні трамваї та інші швидкісні рейкові системи. Київ також має взяти курс на відмову від застарілих технологій типу підземного метро, яку було впроваджено в Англії ще 1863 року. Швидкість сполучення надземних невідокремлених сучасних трамваїв та тролейбусів у центральних районах міста сягає в середньо-

ного метро. Коротко проект «РАДАН» можливо кваліфікувати, як «легкий метрополітен», бо витрати на будівництво його на 40%, а на експлуатацію — на 20% менші порівняно з метро. Які переваги дає впровадження проекту «РАДАН»?

Насамперед мала вартість, яку можна порівняти з вартістю ліній швидкісного трамвая. Далі: оптимально розв'язується проблема міських пасажирських перевезень.

Технології ці екологічно безпечні. Цей проект збільшить експортні можливості української промисловості. До

режна» та закупівля рухомого складу коштує 313 млн. доларів, а для будівництва та впровадження системи «РАДАН» треба 332,5 млн. Різниця в 19,5 млн. перевищується з часом меншими експлуатаційними витратами, високим ступенем автоматизації руху.

За відсутності перерівної спроможності із традиційним метро система «РАДАН» дає зниження собівартості будівництва в 1,49 раз, має окупити порівняно з підземним збитковим метро, в неї високі екологічні показники. Система «РАДАН» належить також до високотехнологічних технологій і здатна позитивно стимулювати економіку України.

Втілення в життя системи «РАДАН» надасть можливість у майбутньому впровадити перспективні і високоефективні види транспорту, як наприклад, монорейкову підвісну систему українського інженера-винахідника С. Попова. Для реалізації в життя такого потужного і довготривалого комплексу нових національних транспортних технологій, потрібна постійна турбота дільова підтримка держави, всіх її ланок, перехід на корпоративно-акціонерне управління міським та міжміським транспортом. Пільги на транспорт треба замінити на пільгову допомогу пільговикам та потерпілим. Слід терміново відмовитися від застарілих збиткових технологій.

Крім того, ВАТ «НТЕС» пропонує не просто залучення іноземних кредитів під відсотки, що малоефективно для української сторони. Наприклад, ЄБРР було запропоновано стати співзасновником товариства і спільно поділяти ризик проекту з ВАТ «НТЕС».

Микола БОЙКО,
секретар постійної комісії з питань промисловості, транспорту, зв'язку, енергобезпечення, науково-технічного розвитку, підтримки економічних реформ та підприємництва Київради, голова профспілки військовослужбовців Києва та Київської області.

«Легкий метрополітен» для столиці

не товариство «Нові транспортні екологічні системи», засновниками якого стали 25 юридичних і 4 фізичних осіб, серед яких відомі у світі науковці та виробничі установи нашого міста — Національний технічний університет України «КПІ», Міжнародний науково-технічний університет, ВАТ «Більшовик», ДП ДВРЗ, ЗАТ «АРМА», АНТК ім. О. Антонова, КДАЗ «АВІАНТ», ХК «Реле та автоматика» та інші. Рада засновників подала на розгляд комісії Київради з питань промисловості, транспорту та економічних реформ першу розробку концепції розвитку міського транспорту Києва (створення нової транспортної екологічної системи), календарний план робіт до 2030 року, проект фінансово-економічного плану та бізнес-план від АНТК ім. О. Антонова, відомий у нас в Україні тим, що за 7 років його відділення «Наземний транспорт» розробило та реалізувало кілька київських розробок: ервелосипед, троллейбус та трамвай. На черзі — вагон метро, електромобіль, двоповерхові електрички та надземний легкий

міст України, вважаю за потрібне домогастись урядові та парламентській підтримки. В 2000 році Україна зазнаватиме гострого дефіциту трамваїв.

У Києві стан з електротранспортом найтяжчий. Транспортні засоби — здебільшого іноземного виробництва, на закупівлю яких потрібна валюта. Для київських пагорбів найпридатнішим може бути лише вітчизняний трамвай спільної розробки АНТК ім. О. Антонова та ХК «Луганськстелоплоз». На думку фахівців, за умови на рік-два чеського або німецького трансферу технологій безпеки руху, цей трамвай буде найкращий у світі. На Київському авіазаводу «АВІАНТ» виконано підготовку до серійного виробництва троллейбусів інжинірингу від АНТК ім. О. Антонова.

Ці роботи виконано «АВІАНТОМ» та АНТК без фінансової підтримки держави — за власний кошт. Три троллейбуси з частково чеським обладнанням пройшли випробування і показали найкращі технічні характеристики.

Члени промислово-тран-

му 15-20 км на годину. А із зростанням завантаженості наших вулиць автомобільним транспортом спроможність та рухливість громадського міського електро- та автотранспорту відчутно падають. Тому використання цих видів транспорту в деяких районах міста економічно недоцільне. Ось чому заслуговує на увагу проект швидкісного рейкового електротранспорту «РАДАН», розроблений АНТК ім. О. Антонова ще 4 роки тому, який може розвиватися на базі класичного швидкісного трамвая. У майбутньому це замінить довготривале та дороге будівництво підземного традицій-

ного ж він інвестиційно привабливий.

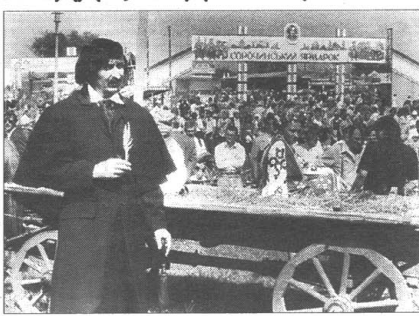
Хочу нагадати, що рухомий склад для метрополітену та швидкісного трамвая в Україні не випускається. Купувати вагони доведеться в Росії. Вартість одного вагона — 50000 доларів, а вагони швидкісного трамвая купують у Чехії по 250000 доларів. Створення «РАДАНу» допоможе розв'язати проблему рухомого складу і отримати транспортну систему нової якості, а за деякими параметрами перевершити світові стандарти. Для порівняння наведу такі дані: будівництво ліній швидкісного трамвая Троєщина — метро «Лівобере-

7 ДНІВ ВЕЛЕСЛЮДДА, ВИДОВИЩ І ЖВАВОЇ ТОРГІВЛІ

Два роки тому традиційний ярмарок у селі Великі Сорочинці на Полтавщині набув статусу міжнародного.

Торік тут побувало близько 350 тисяч чоловік з України, близького та далекого зарубіжжя. В ярмарку взяли участь 88 промислових підприємств, 140 підприємств оптової та роздрібної торгівлі, понад 1,5 тис. підприємців.

Цього року великий міжнародний Сорочинський ярмарок розпочав свою роботу 25 серпня. Офіційна церемонія відкриття відбулась 26-го, а театралізова-

не свято за участю колоритних гоголівських героїв, художніх колективів області заплановано на 30 серпня.

На ярмарок запрошено торговельні представництва Болгарії, Польщі, Німеччини, Росії, країн Балтії.

З ранку і до пізнього вечора протягом семи днів на ярмарковій площі буде розгорнуто широку торгівлю промисловою продукцією, товарами народного споживання, виробами народних умільців та щедрими дарами української землі. (ДІНАУ-Українформ).

У номер

• Сімферополь

Чи посадять журналістку?

Деякі кримські журналісти вже мають досвід сидіння за ґратами, тож інформацію з прокуратури Автономної Республіки Крим про порушення кримінальної справи проти відомої сімферопольської журналістки Тетяни Коробової на півострові сприйняли з тривогою.

Ще у лютому, під час цивільної справи за позовом відомого підприємця і депутата Л. Миринського до Т. Коробової про захист власної честі і гідності, журналістка передала суду письмову інформацію про причетність позивача до низки резонансних злочинів, участь у злочинному угрупованні, зв'язки зі злочинними авторитетами, яку, за її словами, отримала від невідомого співробітника міліції. Л. Миринський звернувся до республіканської прокуратури. Прокурор Сімферополя Михайло Негреша порушив кримінальну справу.

Лев Миринський входить до керівництва всеукраїнської партії «Союз».

• Житомир

Десяте повернення Леси

Традиційне свято «Лесині джерела» в Новгороді-Волинському, який дав світові славетну поетесу, почалося цього разу дещо незвично — заплановані священного вогню пам'яті в деревному горілоші, звідки його було доставлено до реконструйованого фортеці на гранітному березі Случа. Ажле водночас відзначили 740-річчя першої літописної згадки про Звягель, як звалось колись це місто. А самому святу особливої значимості надало те, що відзначили його вдесяте. Саме сьогодні виповнилося десять літ відтоді, як 8 серпня 1987 року Леся повернулася в місто свого дитинства гранітним пам'ятником на центральній площі.

• Черкаси

Довге чекання інвестора

Сотні найменувань різноманітної продукції і товарів, що випускають на Черкащині малі підприємства і кооперативи, було представлено на виставі, організованій для учасників обласної наради з підприємництва.

Представлено — далеко не все, що випускають невеликі фабрики і кооперативи. Чимало потрібної і конкурентоспроможної продукції перебуває на підприємстві лише у дослідних зразках і чекає зацікавленого інвестора. Підприємці вітчизняного товаровиробника середнього бізнесу — ось головне завдання, котре поставили перед собою органи виконавчої влади і об-

Провінція

«Чарівна голка» у пошуках майстра

Другий етап міжнародного конкурсу «Чарівна голка» відбувся в АТ «Швейна фабрика Зорянка». Справжнім театром моди керували Тетяна та Ігор Степів. Сім молодих дизайнерів представили на суд глядачів вісім колекцій різноманітного одягу. Модельєри просто вражали своєю вигадливістю, розкутістю, новизною і вишуканим смаком. Ділові і святкові костюми, пальта, буденний одяг засвідчили, що наші майстри не поступаються фантазії і сміливості перед визнаними законодавцями світової моди. Не забарився третій тур конкурсу, а заключний відбувся у вересні під час Дня міста. Тоді київське журі визначить переможців, які здобудуть право виступити у столичному конкурсі.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

КОРОЛЬ ПЕРСИКА

До 100-річчя з дня народження Івана Рябова

З ЕЛЕНУ скарбницю, як часто називають Нікітський ботанічний сад у Криму, створювали протягом 185 років працюючих поколінь учених-ентузіастів. Кожен робив свій внесок у примноження рослинного багатства саду, генерував наукові ідеї, збирав і створював оригінальні зразки рослин.

Яскравими променями в історії саду промайнули імена низки видатних учених. Серед них — Іван Миколайович Рябов.

Прийшовши ще юнаком у сад, він з 1923 року очолював відділ південних плодівих культур і керував ним понад п'ятдесят років. За цей період значно розширилися колекційні фонди кісточкових плодівих культур, особливо персика, чисельність якого перевищила 1200 зразків. Цій культурі Іван Рябов присвятив своє життя, досягнувши визначних результатів.

Учений і очолюваний ним колектив плодівих культур створили великий селекційний фонд, що налічує понад 350 рослин, а також сотні нових форм абрикоса, черешні, алічі, яблуні, груші, айви. Нові сорти (понад 100) проходили перевірку в усіх південних зонах Молдови, України, Росії, Північного Кавказу та Закавказзя, Середньої Азії.

Зразки плодів нових сортів персика й черешні, показані на міжнародній виставі в Ерфурті (НДР), були удостоєні найвищої нагороди — гран-прі та 9

Особистості

золотих медалей. На Виставі досягненню народного господарства СРСР сорти Рябова ділилися удостоєні почесних дипломів, двох золотих, трьох срібних і однієї бронзової медалей.

Велику увагу вчений приділяв окремій бібридації, в якій він бачив шлях до створення оригінальних форм. Він вивів десятки різноманітних бібрид: таких, наприклад, як зимостійкий сорт персика Пухнатий ранній. Цікавий також мигдаль — бібрид бобчука з персиком. У нього вдалося досягти відокремлення кісточки в консервному персику. В світовій селекційній практиці це було зроблено вперше.

Визначні селекційні результати, виробничі і громадська діяльність І. Рябова були високо оцінені урядом і науковими колами. Йому присуджено висхідний ступінь доктора сільськогосподарських наук, присвоєно звання професора. Він удостоєний різноманітних премій, звань, нагороджений орденами і медалями.

А. ЛІЩУК, директор Державного Нікітського ботанічного саду, доктор біологічних наук, член-кореспондент УААН;

В. СМІКОВ, заслужений діяч науки України, лауреат премії ім. Л. Смиренки, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Львів передав ЮНЕСКО свої пропозиції

Міськвиконком Львова передав до штаб-квартири ЮНЕСКО свої пропозиції щодо внесення найцінніших з історичної й архітектурної точок зору міських будівель до міжнародного списку світової спадщини. Зроблено це згідно з указом Президента про збереження історичної забудови у центральній частині Львова. Облдержадміністрація спільно з виконкомом міськради і центральними відомствами України мають протягом двох місяців розробити відповідну комплексну програму і подати її на затвердження уряду.

Фахівці міськвиконкому вже провели моніторинг 10 тисяч споруд. Із них понад дві тисячі, в тому числі 200 пам'яток архітектури, потребують негайного капітального ремонту. Для вивчення тільки перших 100 будівель із аварійного стану необхідно близько восьми мільйонів гривень. Міськвиконком має намір відкрити в банку рахунок для накопичення грошових коштів, а також створити наглядову раду з метою контролю, повідомляє ДІНАУ-Українформ.

ДОКИ СУД ТА СПРАВА — ДИВИСЬ, І ГАЗЕТИ НЕ СТАЛО

У Спільці журналістів

Нині тиск на пресу зростає пропорційно віддаленості від столиці. Судові позови до київських газет становлять лише десятина у тій війні, яку веде свавільне чиновництво з нехвилюючими виданнями. Особливо знахабніли периферійні божки, котрі буквально добувають негодні місцеві та районні газети, що насмілюлися на критику тамтешніх гігантів індустрії або службовців осіб, астрономічними судовими позовами. Рішення ж судів, на жаль, не завжди бувають об'єктивними.

Саме на цьому наголосив під час недавньої зустрічі з журналістами голова Спільки журналістів України Ігор Лубченко. Він наві-

кілька прикладів: через недотримання ліній засновників зі своїх посад більш звільнені редактори міських газет у Яснунуваті, Ладичині, Балті. На жаль, такі розпра-ти стали вже типовими. СЖУ готує пропозиції до законодавства з питань преси щодо статусу засновників видань. А також виступає за те, щоб закрити за редакційними приміщеннями, в яких вони діля на момент прийняття української незалежності.

Бездарною назвав Ігор Лубченко організацію нищівної переплатної кампанії, яка з вини Мін-

з'язку була затримана більш як на півтора місяці. Під сумнів було поставлено відповідність тарифів, запропонованих міністерством, реальним витратам на доставку газет. Відповідно до указу Президента від 21 липня питання про тарифи на передачу має бути вирішене. Однак Спілька журналістів наполягає на «прив'язці» розцінок до курсу гривні хоча б на період до 1999 року, що дасть можливість виданням визначити своє реальне фінансове становище.

Анастасія ПЕРЕПЕЛІЦЯ.

Скандал

ЯК ВІДОМО, Кабінет міністрів докладає чимало зусиль до того, щоб уже в жовтні розмити на японському ринку облігації зовнішньої позики — так звані українські «самураї». Схоже, цього не станеться.

Не дозволить безпрецедентний скандал в урядових колах Японії, спричинений корупцією, відміванням коштів на фондовому ринку, а також зв'язками низки потужних банків і компаній з якудза (тобто мафією). І ось «самураї» серед винуватців скандалу — компанія Nomura Securities Ltd., яку наш уряд «сва-та» на партнерство у розміщенні облігацій «самураї». Японський уряд владас до назвичайних заходів: діяльність «Номури» призупинено, їй заборонено

брати участь в аукціонах і тендерах, передплачувати акції, інвестувати свій капітал і видавати кредити до кінця року. Це, так би мовити, до остаточного розслідування прокуратурою, яка вважає, що матеріали, зібрані урядовою наглядовою комісією з цінних паперів та біржової справи, свідчать про наявність криміналу. Невідомо, чи діжде в Японії справа до відчайдушного характеру, а у нас очевидно діжде. В рамках так званої адміністративної реформи. Виключити когось на президентський килям — і встромляти у руку золоте перо для написання заяви про відставку. Втім, з огляду на особливості нашого менталітету, можуть і не викликати, відбувшись розпорядженням або указом. Ажже має хтось відповісти за вибір такого спритного партнера! Вайха бажко було з'ясувати, що наші декларатії на кітпал «Чисті руки» в Японії — це не декла-

рації, а норма життя. Відхилення від цієї норми безжалюдно карає меч правосуддя! «Номура», за попередніми планами, мала випустити левову частку облігацій, організувати їх розміщення на своєму ринку, застрахувати курсовий ризик ємітента тощо.

За словами міністра фінансів Ігоря Митюкова, дохід від розміщення облігацій на європейському та японському ринках має становити 1 млрд. доларів. Вибір Україною «Номури», що свідчить або про некомпетентність уряду, або про привільний характер угоди, спричинить втрату сотень мільйонів доларів. А може привести і до втрати взагалі японського ринку.

А чи знає хто, скільки коштів ми витратили для того, щоб довести світові, що з корупцією нічого спільного не маємо? А скільки ще потрібно буде?

Віктор ТЕРЕН.

Годі замикатись у власній п'якаралупі

Українська латинка: мовні та соціальні аспекти

УЖЕ майже вісім років українська мова має статус державної, але ми досі не знаємо, як свої власні назви писати по-інтернаціональному, тобто латинськими літерами.

Згідно з міжнародними вимогами латинська написання всіх власних назв має на сто відсотків збігатися з оригінальним написанням у мові-продуктенті, тобто з написанням тією мовою, звідки ця власна назва пішла. Якщо ж для мови-продуктента використовується власна система письма, відмінна від латинки, то в такому разі мають бути чіткі й однозначні правила передавання оригінального написання засобами латинки. Тобто, крім «національного» написання (відповідно по-українськи, по-китайськи, по-бразильськи тощо), має існувати ще й написання «інтернаціональне», тобто латинізоване.

Але в обох випадках, незалежно від того, чи користуються тою або іншою латинською графікою чи якою-небудь іншою системою письма, — все одно, латинське написання будь-якої власної назви має бути абсолютно однакове в усіх, принаймні європейських, мовах. Бо саме латинська графіка є одним із засобів міжнародного спілкування. За такими правилами живе весь цивілізований світ.

Радянський Союз залишався чи не єдиною країною у світі, на яку ця традиція не поширювалася. У нас панувала цілком протилежна традиція — передавати засобами іншої мови не написання, а вимову. Тому ми змушені були шукати засоби такого передавання в кожній конкретній мові, простіше кажучи, присутувати наші власні назви до орфографічних особливостей кожної конкретної мови. Крім того, в Радянському Союзі була вимога передавати всі радянські власні назви неросійського походження в іноземних мовах саме в російському варіанті. Тобто це було подвійне спотворення. Виняток робили хіба що для Прибалтики.

На жаль, що хибну радянську традицію успадкували наші незалежні держави, в тому числі й Україна. І хоча російське посередництво ми більш-менш подолали, проте з вимогою єдиного «інтернаціонального» латинізованого написання українських слів ніяк не можемо змиритися. І причина тут не так у тому, що ми не послуговуємося латинкою, а набагато глибше. Просто ми звикли, що російською мовою наші власні назви пишуться так вимовляються іншакі, ніж українською. І думаємо, що так має бути в усіх інших мовах. Тому, напевно, коли йдеться про латинське написання українських слів (не обов'язково власних назв), ми завжди робимо «прив'язку» до конкретної європейської мови, масуємося чи то під англієць, чи то під німця, чи то під когось. І не можемо усвідомити, що традиція в Європі цілком протилежна. Ми все бачимо: а як наші власні назви читатимуть іноземці? Чомусь французи чи португальці, записуючи всі свої імена так, як вони звучали робили у своїй рідній мові, ніколи над ними не замислюються. А ми, виходить, мусимо. То що ж, ми самі собі створюємо комплекс меншовартості, намагаємося підняти, аби лише догодити іншим, навіть на шкоду собі. А потім обречаємо, що нас у світі не сприймають серйозно як націю?

Між іншим, хіба лише для написання власних назв нам потрібна власна латинка? Як, наприклад, написати українською мовою текст

міжнародної телеграми, якщо це треба робити латинськими літерами? Або ще один приклад. Як посилається на українському джерелі в закордонних виданнях, якщо там назви всіх джерел заведено передавати мовою оригіналу. Однозначну відповідь на це питання можна дати лише тоді, коли в нас будуть єдині правила однозначного передавання українських слів латинкою.

Ісквіт в кінці тунелю з'явилось. Все є чітке й однозначна система, розроблена Термінологічною комісією з природничих наук (ТКПН) Київського університету ім. Тараса Шевченка без прив'язування до будь-якої конкретної мови. Звичайно, не всім вона подобається. Та й сама по собі ця система ще потребує подальшого вдосконалення, але головне, що її вже створено. І, до речі, вона є компромісом між «англофоніями» та «слов'янофоніями», бо містить елементи й англійської писемної традиції (шпильки пригосили там передаються на англійській мові), і західнослов'янської (літери «t» та «z» там передаються як у польській чи чеській мовах). Проте, незважаючи на такий компроміс, вона залишається цілісною системою, яка чітко й однозначно передає засобами латинки всі тонкощі українського правопису. Та ще й гарантує відновлення кириличного написання без будь-яких спотворень. А головне — пристосована до автоматичної конверсії туди й назад з допомогою комп'ютера. Її автори тієї системи добре усвідомлюють, що компроміс компромісом, але є деякі межі, які не переступати не можна. І серед тих меж можна наспереди назвати такі. По-перше, передавати латинкою треба написання, а не вимову. По-друге, кожній літері українського алфавіту має відповідати її латинський еквівалент. І, по-третє, має бути гарантія стовідсоткового відтворення кирилицею без будь-якої двозначності. Ми здебільшого потіємося з ТКПН і вважаємо, що на початковому етапі її система цілком може бути запроваджена як універсальна система відтворення українських слів латинкою.

Завдяки тому, що автори запропонованої системи з ТКПН намагалися взагалі уникнути вживання діакритичних знаків, ця система є незамінною в міжнародному телеграфі, в електронній пошті та в інших випадках, де не передбачені додаткові латинські літери з діакритичними знаками. Але вона не дуже зручна, наприклад, у бібліотеці, в науковій літературі тощо. Та й пересічному читачеві набагато важче сприймати сполучення літер, ніж окремі літери, нехай навіть і додаткові. Тому пропонуємо на основі системи ТКПН модернізовану систему із застосуванням діакритичних знаків (гачків) для позначення шпильки, змінюючи в ній диґрафи *sh, ch, zh*, відповідно, літери *š, č, ž*. Через це літери *š* і *č* мають змінити своє значення й відповідати літері *g*. Тоді більше не доведеться літеру *g* передавати сполученням *gh*. У такому разі сполучення *kg* вже не сприйматиметься як диґраф, пропонуємо замінити його літерою *z*. Це не суперечить традиції укладання латинізованих алфавітів через те, що в багатьох алфавітах (іспанський, португальський, албанський, в'єтнамський) літера *z* читається іншакіше, ніж у латинському, до того ж літера відповідає літері *x* у так званій слав'янській українській транслітерації, яка застосовується в багатьох країнах з науковою метою.

Вживання діакритичних знаків у транслітерації цілком припустиме. Так само можна внести до додаткові літери в комп'ютерну

програму автоматичної транслітерації. Річ у тому, що транслітерації ТКПН створювали під MS DOS з обмеженою кількістю символів. Тепер на комп'ютерах запанували досконаліші системи Windows, Macintosh та деякі інші, де є вибір фонет, у тому числі західнолатинських, східнолатинських та кирилических, а символи мають однакові АСЦІ-коди. Тому в комп'ютерній програмі треба передбачити автоматичне перероблення тексту з кирилиці на центральноевропейську латинку і навпаки. Головне, щоб усі символи транслітерації були в межах одного фонету (тобто щоб різні символи не були розкидані по різних фронтах), причому кожному символу має відповідати свій стандартний АСЦІ-код. (Див. табл.).

Нехай читача не дивує те, що деякі слова містять по кілька великих літер. Річ у тому, що за правилами будь-якої транслітерації, якщо певній літері в одній системі письма в іншій відповідає сполучення, то в такому разі всі елементи сполучення пишуться з великої літери.

Головне, наші люди мають усвідомити раз і назавжди: пристосувати чи не пристосувати наші власні назви до особливостей тієї чи іншої мови — це справа самих носіїв відповідної мови. Нас це питання абсолютно не повинно стосуватися. Для нас головне — подавати «на експорт» українські слова в «інтернаціональному» написанні. Тобто засобами латинки показувати, як те чи інше слово пишеться кирилицею.

Особливо тепер, коли всюди запроваджують інформатику, створюють комп'ютерні банки даних, питання про єдине латинське написання стає, як ніколи, актуальним. Прив'язка до конкретної мови допускається хіба що в художній літературі або в газетах (коли журналісти хочуть написати, але не знають, як його читати). Але таке написання ні в якому разі неприпустиме в офіційних документах чи науковій літературі, де усе має бути однозначне, без будь-яких спотворень.

Тим паче, що європейці вимовляють найменше (все одно, іноземці практично неможливо примусити вимовляти наші прізвища чи географічні назви абсолютно так само, як робимо це ми, хоч би як нам цього хотілось). Головне для них — нагадати, що ми залишаємо незмінним навіть у перекладах з однієї мови іншою. І нікому, скажімо, з англієць, німців чи італієць, не спаде на думку переписати чужомовне ім'я за правилами рідної мови, бо вони чітко усвідомлюють, що орфографія рідної мови не поширюється на чужі власні назви чи варіанти. Тому їм однаковісінько, як в нас буде написання.

А інколи справа доходить до абсурду: ми боїмося, що, написавши ім'я не знаймуть, як прочитати наші власні назви, і перелицьовуємо їх на нібито німецький лад. А самі німці у своїх географічних атласах останніх років пишуть наші топоніми українською транслітерацією, де шпильки літери та пом'якшення передають на чеський манер. Така сама система діє в їхніх бібліотечних каталогах. Виходить, що німці цю систему визнають, а ми не визнаємо? То, може, тоді маскуватися під когось, а відверто демонструвати власне обличчя?

І останнє. Дехто скажиться, що тепер, наприклад, на Хрещатику так багато написів латинкою, що навіть за часів німецької окупації й було менше. Виходить, що в нас будь-який напис латинкою автоматично вважається написом

іноземною мовою з усіма наслідками, що випливають звідси. Але чи справді будь-який напис латинкою треба саме так розцінювати? Чомусь у сусідній Молдові його так не розцінюють, а в нас — треба. Отож у даному разі масово виходить зовсім з інших критеріїв. А саме: чи містить якийсь конкретну інформацію то чи інший напис латинкою, чи підпадає він перекладом. Якщо напис іноземною мовою (російською, македонською чи будь-якою іншою мовою, що використовує кирилицю) підпадає перекладом, але не дублюється державною мовою, — тоді справді треба застосувати санкції. Але якщо це просто назва якоїсь фірми, її товарний знак — тоді зовсім не треба турбуватися, що цей напис зроблено не державною мовою. В крайньому разі такі написи можна дублювати кирилицею. Але воявати з латинкою не варто. І той, хто скажиться, просто не розуміє, що здебільшого так воно і є: це логотипи, товарні знаки, які транскрибовано не підлягають. Хіба що вони можуть дублюватися іншими системами письма. Так, фірма «Рерс» має єдиний інтернаціональний логотип з латинським написанням, який використовують в усіх без винятку країнах, і національний логотип (український, грецький, арабський, перський, бенгальський, китайський, кхмерський, японський), які дублюють латинський логотип у відповідній країні. Саме дублюють, а не замінюють цілком. Тим паче, ніде в Німеччині назва фірми «Shell» не пишеться як «Schella», а в Польщі «Szell» і навіть «Szell» з латинкою, де «Szell» є «дружак» з латинкою, бо асоціюють її з американським імперіалізмом та, взагалі, з експансією Заходу, — це Іран. Там, справді, навіть у центрі Тегерана неможливо побачити жодного напису європейськими мовами. Але нам з ким по дорозі: з цивілізованим світом чи з напівтоталітарним Іраном?

А, до речі, чи така вже й чужа нам ця латинка? Дехто з наших співвітчизників дасть позитивну відповідь. Але хіба ми не використовуємо її у природничих науках: математиці, фізиці, біології, хімії, медицині? Та й взагалі, чи чужа вона для когось? Тепер, коли поглиблюється інтеграція між різними народами, різними країнами, латинська абетка, якою послуговується абсолютна більшість людства в усіх країнах світу, давно вже стала інтернаціональною, одним із засобів міжнародного спілкування. Взагалі тепер у світі переважає думка, що для кожної мови має бути власна латинізована абетка. Інша річ, що для тих мов вона буде основною, а для тих — допоміжною, яка з певною метою вживатиметься паралельно з іншими системами письма. Тому безпідставні міркування, що латинка ніби нам чужа. Як, наприклад, арабська чи тамільська одиниць. Так ми вважали за радянських часів, а умовах «залізної завіси», коли наші національні стандарти не відповідали світовим, а навпаки, заперечували їх. За принципом: «Аби лише не так, як в інших». Але сьогодні, якщо хочемо інтегруватися в Європу, нам треба навчитися жити за законами, що приймають всі європейські країни, в тому числі і стосовно єдиного написання українських власних назв. І взагалі, нам треба правдиво транслітерувати до нової редакції «Українського правопису», а також зробити доповнення до закону про мови стосовно порядку застосування латинської транслітерації. І наспереди дорозовкази треба дублювати латинкою. І не в англійській транскрипції треба там писати наші топоніми, а в двох варіантах — кирилицею та латинкою.

Якщо ж говорити про домовищення оформлення наших паспортів, то тут треба мати на увазі лише українські кирилическі та латинізоване написання. Наші імена та прізвища ні в якому разі не треба спотворювати на догоду англомовам чи будь-якому іншому читачеві. Англійською мо-

вою треба дублювати лише пункти формулярів.

Взагалі ми готові йти на будь-який розумний компроміс, готові поступитися деякими нашими принципами, якщо це не суперечить міжнародним нормам та правилам. Щоб тільки Україна якомога скоріше отримала невід'ємний атрибут цивілізованого суспільства — паралельну латинізовану абетку. Це чимось буде схоже на прийняття Конституції України. Принаймні простіше прийняти компромісний варіант з подальшим його вдосконаленням, ніж сперечатися без краю, якою має бути українська латинка, в той час як у цій справі й надалі пануватиме хаос. Маємо пам'ятати, що створимо цю систему наспереди для себе. Іншим народам залишається тільки ознайомитися з нашою системою пострафтом. А на Заході на більше й не претендуємо: там твердо знають, що українська латинка — це внутрішня справа самої України, їм у цю справу літери не можна.

Можна сперечатися скільки завгодно з приводу, скажімо, правописі іноземних слів: тут кожна зі сторін знайде свої ваги, аргументи, які неможливо спростувати, і кожна сторона по-своєму матиме рацію. Але стосовно української латинки дорослих правдивих думок бути не може. Тут або ми визнаємо міжнародні вимоги, або не визнаємо, далі залишаючись винятком з правил. Тож, може, годі замикатися у власній шкаралупі?

Ось який вигляд має запропонована нами система порівняно з системою ТКПН:

Український алфавіт	Система ТКПН	Запропонована система
а	а	а
б	б	б
в	в	в
г	gh	h
д	g	g
е	d	d
є	e	e
ж	je	je
з	zh	z
и	z	z
і	y	y
ї	ji	ji
й	j	j
к	k	k
л	l	l
м	m	m
н	n	n
о	o	o
п	p	p
р	r	r
с	s	s
т	t	t
у	u	u
ф	f	f
х	kh	x
ц	c	c
ч	ch	c
ш	sh	s
щ	shh	sc
ь	j	j
ю	ju	ju
я	ja	ja

Таким чином, вигляд матиме латинське написання обласних центрів України за системою ТКПН:

Kyiv, Ljviv, Ivano-Frankivsk, Ternopol, Uzhgorod, Chernivci, Lucik, Rivne, Khmeljnyckyj, Zhytomir, Vinnycja, Odesa, Kherson, Mykolajiv, Symferopol, Cherkask, Kirovohrad, Poltava, Zaporizhja, Kharkiv, Sumy, Chernighiv, Dnipropetrovsk, Doneckj, Luhanskj.

А ось так — за нашою системою:

Kyivj, Ljvivj, Ivano-Frankivskj, Ternopolj, Uzhgorod, Cernivci, Lucik, Rivne, Khmeljnyckyj, Zhytomir, Vinnycja, Odesa, Kherson, Mykolajiv, Symferopolj, Cherkask, Kirovohrad, Poltava, Zaporizhja, Kharkiv, Sumy, Cernihiv, Dnipropetrovskj, Doneckj, Luhanskj.

Андрій ДЯКОВ,
аспірант;
Тарас КИЯК,
доктор філологічних наук,
професор,
народний депутат України.

Добре вже те, що всі зібралися

Сцена корейських подій цими днями перемістилася до Нью-Йорка. Як і планувалося раніше, представники Північної Кореї, Південної Кореї, США та Китаю 5 серпня розпочали чотиристоронню зустріч. Вона присвячена підготовці офіційних переговорів щодо врегулювання відносин між Пхеньяном і Сеулом.

Ідею зібралися вчотирьох у Нью-Йорку запропонували президенти США та Південної Кореї більше року тому. Але Пхеньян погодився сісти за стіл переговорів лише 30 червня.

Учасники чотиристоронньої зустрічі домовляються нині про термін, місце й порядок денний мирних міжкорейських переговорів. А також хочуть торкнутися найважливішого питання, пов'язаного із вимогами Пхеньяна вивести американських військовиків із Південної Кореї.

У Нью-Йорку прагнуть підготувати новий договір про безпеку на півострові. Якщо все буде добре, то, можливо, незабаром Північна й Південна Кореї підпишуть новий мирний договір замість нині діючої угоди про перемир'я, яка 1953 року поклала кінець тривалій корейській війні.

Схоже, що всі налаштовані досить серйозно і, можливо, цього разу буде досягнуто якихось конкретних результатів. Є прекрасна нагода зрушити з місця віз усіх тих проблем, які виникли впродовж чотирьох десятиліть між Пхеньяном і Сеулом. Не скористатися такою нагодою було б просто нерозумно.

Однак зустріч у Нью-Йорку не зможе розставити всі крапки над «і». Найімовірніше за все, що взаєморозуміння між Північчю і Північчю вдасться налагодити не одразу, хоч обидві сторони заявляють про прагнення досягти порозуміння між двома державами.

Невідомо, наскільки швидко це відбується, але уже той факт, що всі чотири сторони залучені до процесу підготовки переговорів, надає оптимізму. Про це, зокрема, заявив і представник Білого дому Майкл Маккеррі.

Івеса МАЗУРЕНКО.

Учитися, учитися і ще... не раз

ЦІКАВО, але факт: сучасні другокласники, п'ятикласники і навіть десятикласники, а також студенти хочуть учитися! Причому не для батьків, як це було колись, а для себе. Отже — «криза скресла»: переробка совкової свідомості має місце.

І мріють вони не про професії космонавтів чи слідчих, а про реальне прибутково-престижне місце в якомусь із столичних банків. Для цього навіть учора, максимум учора, щоб учитися далі, стати справжніми професіоналами і бути конкурентоспроможними на доволі жорсткому ринку праці. До того ж усі розуміють, що наші мізки не пара «іхнім», особливо коли до них додати старання. І гроші...

Проте якщо наша патетика і середня школа дає (тим, хто бере) доволі фундаментальні й різнобічні знання, то спеціальну освіту краще, по можливості, одержувати за кордоном. Але можливості у всіх різні. У більшості їх немає. Тут на допомогу прагнуть до знань українській молоді приходять добрі пани з-за кордону, які в силу різних причин

— як меркантильних, так і фінансово-підприємливих — надають шанси «вийти в люди», проводячи численні конкурси, даруючи стипендії, аби виглядали майбутні Нобелівські лауреати серед наших безтурботних юнаків.

Так, минулого тижня міністеріаль-дирингент Міністерства закордонних справ Німеччини Клаус-Гельмут Аккерман вручив першій групі українських експертів із банківської справи стипендії для чотиримісячного стажування у ФРН.

Міністерство закордонних справ Німеччини сприяє проведенню навчальних курсів та підвищенню кваліфікації працівників українських банків і вищих навчальних закладів з 1996 року. Цей навчальний проект реалізується в тісному співробітництві німецького МЗС і спеціальної групи з питань банківської діяльності при німецько-українській Корпоративній раді. Плановано, що деякі з підготовлених викладачів—тренерів банківської справи працюватимуть у

модельному банківському навчальному закладі, створеному за допомогою німецької сторони при Черкаському банківському коледжі Національного банку України. Цей заклад матиме у своїй структурі також навчально-тренувальний банк.

Проект для банківського сектора є лише частково більш як сотні проектів, що їх реалізується у рамках німецької програми «Трансформ», яка запінає різні сфери української економіки.

Яна СТАДІЛЬНА.

Упала червона зірка. Час втілювати бажання в життя

УКАЗ про запровадження нового державного герба Болгарії підписано президентом республіки Петром Стояновим. Таким чином закон про нову державну символіку, прийнятий парламентом 31 липня, одержав силу юридичного документа.

Гострі політичні та ідеологічні розбіжності довго заважали законодавцям затвердити новий герб. Країна, розлучившись 7 років тому із соціалізмом, весь цей час жила зі старим символом

державної влади — увінчаним червоною зіркою стилізованим зображенням лева в оточенні пшеничного колосся. На новому гербі, згідно з традицією болгарської монархічної геральдики,

— два леви, що тримають щит з червоним полем, на якому зображено увінчаного малою короною третього лева. Над щитом розміщено велику корону з п'ятьма православними хрестами — символі влади, поширений у період так званого Другого болгарського царства (раніє середньовіччя). Вся ця композиція розміщена на дубових гілках, переплетених триколірною стріч-

кою з написом: «Сила в єдності».

Незважаючи на велику кількість монархічних елементів, місцеві спостерігачі не схилились позбавити новий герб з можливостями реставрації болгарської корони. Йдеться, скоріш за все, про повернення до традицій національної державної символіки, що зберігалася до 1944 року.

Яна ОСАДЧА.

Помилка пошти плюс португальська цікавість

ПАР, згідно з неофіційними даними, оголосила посла Португалії в Преторії Вальте першою нон грата. Він має залишити країну протягом 48 годин і вже зробив це. За наявними даними, причиною конфлікту стало те, що Вальте минулого тижня оприлюднив зміст доставленого в посольство помаломого особистого послання президента ПАР Нельсона Манделі президентові Індонезії Сухарто. У ньому глава південноафриканської держави просив звільнити із в'язниці лідера Революційного фронту за незалежний Східний Тимор (ФРЕТИЛІН) Шанану Гужмау, з яким зустрічався під час недавнього візиту до Джакарти, повідомляє ІТАР-ТАКС.

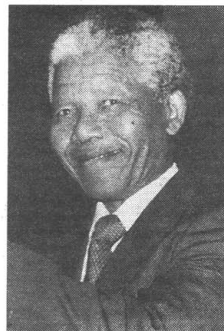
Мандела публічно оголосив про це 30 липня після переговорів з президентом Португалії Жоржі Сампайо, котрий відвідав ЮАР. Але на той момент Сухарто не

одержав ще направленого йому листа — він надійшов лише за день. Під час проведення термінового розслідування інциденту з'ясувалося, що через «технічні наклад-

ки» лист було доставлено не до індонезійського, а до португальського посольства в Преторії. Незважаючи на вказану адресу, конфіденційне послання, очевидно, було розпечатано. Більше того, його зміст став відомий португальським газетам.

Екстраординарний випадок вимагав відповідних заходів. Але прес-секретар глави південноафриканської держави Паркс Манкахла не утримався від коментарів з цього приводу. Він лише повідомив, що відносини з Індонезією залишаються гарними і намічений на листопад візит до Преторії президента Сухарто не відкладено.

Скандал

Грандіозне чаювання

У столиці Англії відбулося чаювання, на якому було присутніх кілька тисяч чоловік. У такий спосіб королева Великобританії Єлизавета II відзначила своє «золоте» весілля.

Вона зважала шлюб із принцем Філіпом 20 листопада 1947 року у Вестмінстерському абатстві. Привітати коронованих осіб з 50-річним ювілеєм приїхали пари не лише з різних кінців Великобританії, а й з інших країн Співдружності. Майже 80 чоловік приїхали з Канади, ще стільки ж — з Австралії та Нової Зеландії. До речі, згідно з офіційною статистикою, із тих, хто одружився у Великобританії 1947 року, розлучилися лише 10 відсотків.

Серпень — час відпусток і для президентів

Свою чергову відпустку президент США Білл Клінтон планує провести на острові Мартас-Вінъярд в Атлантиці на узбережжі штату Массачусетс. Імовірно, вона триватиме три тижні. Клінтон проведе цей час у колі сім'ї — разом з дружиною Хілларі та донькою Челсі. До речі, Челсі відразу після відпочинку має залишити батьківське гніздо і вирушити на навчання в інший кінець країни — до Станфордського університету в Каліфорнії.

На знімку: донька президента США Білла Клінтона 17-річна Челсі пробиває себе на танцювальній ниві. Вона вже протягом п'яти років навчається у студії класичного танцю Вашингтонського балету. Щоправда, за цей час станцювала лише у двох виставах. Проте, як відомо, головне не перемога, а участь...

Охоронці для... журналістів

УПЕРШЕ в історії Туреччини в структурі головного управління безпеки Анкари створено підрозділ захисту представників засобів масової інформації. Серед його завдань — фізична охорона журналістів під час масових заходів та створення нормальних умов для виконання ними професійних обов'язків.

До цього власті турецької столиці вдалися після жорстокого бою минулого тижня поліцейськими семи журналістів Анатолійського агентства та приватних

телекомпаній. П'ятьох із них з травмами було доставлено до лікарні. Журналісти висвітлювали несанкціоновану акцію ісламістів, які протестували проти запровадження в Туреччині обов'язкової 8-річної освіти, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Рішення про створення «охоронців преси» було прийнято після рішучого засудження інциденту президентом Туреччини Сулейманом Демірелем та заяві прем'єр-міністра Месута Йилмаза про необхідність виявлення належної уваги до репортерів з боку правоохоронних органів.

Друге побачення з «Брондбю»

НАСТУПНОГО тижня чотири українські клуби продовжать виступи у європейських турнірах. У середу в Копенгагені київські динамівці поміряються силами із добре знайомим нам «Брондбю» — першим професіональним клубом у Данії, з яким кияни вже зустрічалися в розіграші Кубка чемпіонів (1991 рік).

Засновано його 3 грудня 1964 року. Він вигравав чемпіонати Данії 1985, 1987, 1988, 1990, 1991, 1996, 1997 років. Очолос цей колектив Еббе Сковдаль. Грає «Брондбю» на своєму клубному стадіоні, який вміщує 18 500 глядачів. А якщо є потреба, ця команда виступає на національній арені «Ідротспаркен» (40 300).

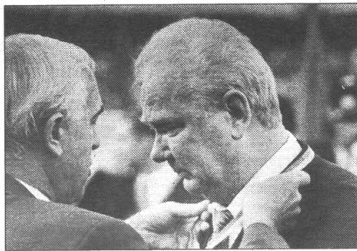
У нинішньому складі «Брондбю» ми не побачимо таких блискучих виконавців, як воротар Пітер Шмайхель та брати Мікаель та Брайан Лаудрун. Але зі старої гвардії залишився чемпіон Європи-92 півзахисник Кім Вілфорт. Надійною грою відзначається досвідчений воротар Могенс Круг. Останнім часом тренери збірної Данії довіряють місця у її складі найкращому бомбардирові «Брондбю» Петеру Меллеру. Добре відомі зацікавлені захисники Ларс Ольсен та півзахисник Джон Йенсен. До національної збірної залучалися захисники Йенс Різагер та Сорен Колдінг, гравці середньої лінії Оле Бьорн і Томас Тогерсен. Є в «Брондбю» і два іноземці — литовець Ауреліус Скарбалюс та норвежець Дан Егтен.

Як поставився до жеребкування наставник «Динамо» Валерій Лобановський? Про це запитав його одразу після повторного матчу чемпіона України в місті Баррі (Уельс).

— Наступний наш суперник значно переважає попереднього, — сказав Валерій Васильович. — Знаємо, що «Брондбю» серйозно посилив склад. У старті матчу чемпіонату Данії цей клуб розгромив «Лонбю» за рахунком 7:1. А потім у матчі за Суперкубок Данії здолав сусідів з ФК «Копенгаген» — 2:0. На жаль, ми не бачили «Брондбю» в дії. А його тренери знають про нас чимало. (Після нашої розмови динамівці отримали досить широкую інформацію про суперника. У Копенгагені побували київські розвідники — Володимир Веремєв та Олександр Михайличенко. — В. Б.).

— Чи здатне «Динамо» додати у грі перед початком другого раунду?

— У другому таймі матчу проти «Баррі Таун» наша команда продемонструвала досить високий клас. Зіграли ще сильніше, гадаю, буде важко. Лише знаючи про суперника, можна

думати про те, в чому можна додати. Що зможемо посилити, за рахунок чого. Але сподіваємось, що до матчу з датчанами набудуть необхідних кондицій ті основні гравці, які з різних причин не виступали останнім часом.

— Вам, либонь, не вистачає Андрія Шевченка?

— Не тільки його. У нас травмовані Віталій Косовський, Василь Кардаш. Шевченко — на шляху до відновлення кондицій. Юрій Максимов після серйозної травми ще тільки набирає форму. Провів лише два неповні поединки. Сподіваємось, що він додасть у грі.

— А яке враження на вас справила новобранець клубу Радченко?

— Він дуже перспективний футболіст. Але потрібен час для адаптації в таких умовах. На молодого спортсмена це має психологічний вплив авторитет команди, за яку тепер грає. Тому він ще повинен навчитися на себе інциденту. В Олександра дуже висока швидкість. А ця якість у сучасному футболі — все.

— Мабути, особливо важко нашим підопічним тепер, коли їм доводиться виступати на два фронти — за клуб і національну збірну?

— Безперечно, важко. Як кажуть, проблема є. 13-го і 27-го серпня граємо проти «Брондбю». А в перерві між тими поєдинками, 20 серпня, збірна прийматиме команду Албанії у відбірковому матчі чемпіонату світу. Проводити такі важкі й дуже відповідальні зустрічі протягом двох тижнів — дуже складно. Відновлюватися гравцям після кожного такого поєдинку дуже непросто. Але нічого не вдієш, така наша доля. Будемо робити все, щоб виконати завдання, поставлене перед нами, і здобути потрібний результат...

Віктор БРАНЦЬКИЙ.

Баррі-Київ.

На знімку: Валерій Лобановський отримує чергову високу нагороду.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Знайомі незнайомці

ЯК ВІДОМО, 9 серпня в Женеві (Швейцарія), у штабквартирі Європейської спілки футбольних асоціацій відбулося жеребкування кваліфікаційного етапу розіграшу Кубка УЄФА. Матчі відбудуться 12 і 26 серпня.

«Андерлехт» (Бельгія, Брюссель) — «Ворскла» (Україна, Полтава).

«Аланія» (Росія, Владикавказ) — «Дніпро» (Україна, Дніпропетровськ).

Брюссельський клуб, 24-разовий чемпіон своєї країни, — один із найавторитетніших у Європі. Він володів Кубком кубків (1976, 1978), Кубком УЄФА (1983) і Суперкубом (1976, 1978). Грає на стадіоні «Констант Ванден Шток» (28 063).

Під рукою у тренера Йогана Боскама є чимало вправних виконавців. Передовсім назвемо 31-річного Енцо Шифо. Цей бельгійський похитання повернувся до рідного клубу після кількох років мандрів по зарубіжних клубах.

Останнім часом він виступав у складі «Монако» і став чемпіоном Франції. Шифо прийшов до «Андерлехта» разом із відомим датським напівзахисником Даном Педерсеном, який має досвід виступів за «Аякс» (Нідерланди). Тепер поява цієї парочки значно посилить серйозно ліній команди. У ній, до речі, успішно грають швед Петер Зеттерберг та бельгійці Йоган Вале, Бруно Версавель і Данні Бофен. Вони регулярно виступають у збірних своїх країн.

Досить надійно діє захист «Андерлехта». Тут зібрався своєрідний «інтернаціонал»: боснійськ Суай Катана, ганець Семуель Джонсон, румун Тібор Селімеш.

Але на цьому перелік іноземців у брюссельському клубі не закінчується. Постійне місце в нападі має українське Олег Ішук із Тернополя. У юніорському колективі клубу успішно виступає півзахисник юнацької збірної України Євген Луценко, який починав у школі київського «Динамо».

А його батько — Валентин — нині працює у Федералії футболу України.

Владикавказька «Аланія» ще більше знайома нам. І особливих рекомендацій не потребує. Чемпіон Росії 1995 року. Грає на стадіоні «Спартак» (40 000). Головний тренер команди — Валерій Газзаєв, найзнаменитіший вихованець

північноосетинського футболу. Це йому вдалося створити босздатний колектив. У ньому, до речі, також зібрано футболістів із багатьох країн. Тут виступають колишні динамівці Києва — українське Мороз та абхазець Цвейба, а ще — кабардинець Хапов, кілька литовців та грузин. А помічником у Газзаєва працює наш земляк Микола Латиш.

Російські телекоментатори назвали «Дніпро» несилим суперником! Що ж, як кажуть, поживемо — побачимо.

Нарешті, кілька слів про суперника донецького «Шахтар» в розіграші Кубка кубків (поєдинки 14 та 28 серпня). Це кишинівський «Зімбру» — п'ятиразовий чемпіон Молдови. Суперник приймає на Республіканському стадіоні (18 000). А коли підводять погоду, столичний клуб грає на стадіоні села Спея (5000), де єдине в країні поле з підгір'ямом.

І в «Зімбру» багато знайомих облич. Його очолює киянин Семен Альтман, який багато років захищав ворота одеського «Чорномор'я». Грає тут також захисник, бронзовий призер юнацької першості Європи у складі збірної України Сергій Згура з Чернігова. Готується виступати в ролі стопера одесит Сергій Лазарев. У центрі півзахисту — Борис Чоботар, який зйому підготовку прошив у Лобановському, у київському «Динамо».

Окрім названих гравців, у складі «Зімбру» є чимало досвідчених виконавців. Скажімо, 25-річний форвард Сергій Кіщенко тільки повернувся додому з клубу «Гілз» (Нідерланди). Імовірно, що незабаром у бухарестському «Стяуа» з'явиться 23-річний Йон Гестіміану. Але то лише припущення. Проти донецчан він ще грає.

Із владикавказької «Аланії» повернувся досвідчений 27-річний нападочий Олександр Сухарець.

Одне слово, на легку прогулянку «Шахтар» не повинен розраховувати.

Легка атлетика

Афіни: ХРОНІКА ПОДВІЙ

У столиці Греції триває чемпіонат світу з легкої атлетики. Місцеві і світова преса високо оцінюють виступи на цьому форумі «королів спорту» збірної України. Причому слухати на російському каналі НТВ високорозпубліковані коментарі Ростислава Орлова та Кирила Набутова. Обидва ці фавіти, зрозуміло, обілюють за своїх спортсменів. Але з особливою теплою вони коментують також виступ кожного посланця України. Що ж, спасибі колегам на добру славу.

Сьомого дня на чемпіонаті розігрувалося кілька комплексів нагород. На дистанції біг 3000 м з перешкодами виступав нагороджений «покупали» кенійські спортсмени. А золота медаль дісталася проворнішому з них Улосінові Бойт-Кіткеру — 8.05.84.

На дистанції 1500 м найкращий час показав Хішам ель Геррей із Марокко — 3.35.83. За бортом призів опинився його легендарний земляк Нуреддін

Морселі, який цього разу задовольнився лише четвертим місцем.

У стрибках у висоту з результатом 2.37 перемогу здобув славетний кубинський атлет Хав'єр Сотомайор. Сьогодні в Афінах стануть відомі переможці та призери ще в ряді видів програми. Нама найбільша увага до дистанції 200 м у жінок. Адже за призове місце (ми всі про це мріємо) боротиметься киянка Жанна Пінтусевич.

Ще крок до екзотичної країни

пройти через неабиякі випробування: боротися з бурхливою течією і порогами на надводних човнах, злітати на джипах бездоріжжям, на мотоциклах — гірськими серпантинами, керувати кінями. Головна мета акції — дружба і командний дух, які зароджуються на трасі. Саму програму складено так, що одному пройти дистанцію просто неможливо, і подолати перешкоди в змозі лише згуртована команда. До речі, з англійської назва акції перекладається як «Команда пригод Мальборо».

Учасником зматань міг стати кожен, кому виповнилося 18 років, хто має права водія і навички розмовної англійської. Для цього було необхідно лише заповнити картку учасника, які у великій кількості розповсюджувалися в магазинах, барах, кіосках, кафе, інших місцях у Києві, Львові, Одесі, Донецьку, Дніпропетровську, Харкові та Ялті, і на-

діслати їх на адресу оргкомітету. З багатьох тисяч було відібрано 200 кандидатів, а потім після співбесіди названо 8 кращів. Це кияни Юрій Дудкін, Денис Случинський і Андрій Баршпал, харків'янин Микола Корнета, Михайло Шуринів з Донецька, лвів'янин Тарас Грень, Анатолій Акуленко з Дніпропетровська і одесит Аркадій Мілішенко.

Аркадій у групі найстарший — 34 роки, серйозно захоплюється плаванням, водним поло, бігом, скелазіанієм, східними единоборствами. Між іншим, солідним спортивним загартуванням можуть похвалитися всі з цієї чудової вісімки. Хлопці «на ти» з автомобілем, а, враховуючи якість вітчизняних «автострад», їм, звичайно, не страшені ніякі бездоріжжя...

Кандидати від України вже побували в Чехії, де склали серйозний іспит у відбірковому таборі. Там і визначилися

двоє кращів (Тарас Грень і Михайло Шуринів), які представлятимуть українську команду у грандіозному фіналі в США під назвою «Справжнє випробування». Його учасники (випробування традиційно організовують на не займано цивілізацією південному

заході Америки, в самому серці «Країни Мальборо», штаті Юта) стануть 44 сміливця з двадцяти країн.

Іван ОЗЕРЧУК.

На знімку: українська команда, яка змагається в Чехії; справжній ковбой у сілді — завжди у рідній стихії.

Маленький ельф на порозі ХХІ століття

Портрет

30 травня 1996 року під час презентації альбому групи «Грін Грей» вісімнадцятирічна дівчина Катя вперше вийшла на естраду, де її підхопила підступна хвороба, що називається «вірусом сцени». В результаті зараження з Катюю трансформувалася шість так званих хижаків, загальне і нове — проект Катя Чилі — під кодовою назвою «Русалки in the house».

Насправді, «русалковість» Каті прогресувала винятково в рамках сценічного іміджу, залишаючи виконавицю в буденному житті «нормальним рок-н-рольним підлітком» із властивими кожному смертному страхами, радощами та сумнівами.

Попри свої дев'ятнадцять років співачка почувалася людиною сильною і незалежною. Судити самі: улюблені розваги Каті — стрибки з парашутом, катання на роликах і нирання з аквалангом. Але безстрашність Каті Чилі не обмежується фізичними випробуваннями. Так, головна мрія — поєднати несумісне: кар'єру і сім'ю, для людини такої професії — завдання не з легких.

Особливе місце у свідомості екстраординарної співачки займає ліс. «Коли я туди потрапляю, —

розповідає Катя, — з'являється враження, що зі мною розмовляє практично все. І здається, що ось-ось опинишся в казці, про яку мрієш». У цьому немає нічого дивного, бо практично весь репертуар Чилі складається з старослов'янських ритуальних пісень. Не маючи певного сюжету, вони спрямовують свою енергетику на єднання людини з природою.

Усім відома істина — людини, стільки років, на скільки вона себе почуває. Катя зі сміхом згадує, як одного разу в метро почула фразу, кинуту вслід хлопцями, які бажали познайо-

митися. «Та й тільки вісім років!» — вигукнув один із них. Це був мінімум, а максимум Каті давали двадцять шість. «А я цілком нормально почувалася маленьким ельфом у цьому величезному світі», — признається вона.

Звісно, кожний порядний ельф має свою домівку, а в якій казковій країні по-справжньому може розслабитися «маленький ельф» — Катя Чилі? «Моя домівка — моя країна, — ділиться вона. — Коли ми поверталися з Польщі, де записали для експериментальних речей, я раптом відчула не відоме досі почуття шемеливої радості. І коли перетинали кордон України, в мене вирвалося: «Вдома!». Отоді я й зрозуміла, як сильно скутила за всіма своїми друзями, за батьками і за тим, що оточує мене день у день».

Нині Катя разом зі своєю дружньою командою на чолі з продюсером Сергієм Сметаніним кинула всі сили на підготовку виступу на польському фестивалі «Сопот-97», де з 22 по 30 серпня молода виконавиця представлятиме нашу державу. «Страшенно хвилююся, — каже вона, — і дуже сподіваюся на підтримку».

Ірина ЧОРНА.

Про те, що було і буде

Епюд в екотонах

Переможницею всеукраїнського конкурсу на екологічну тематику стала одинадцятикласниця зі села Березівки Устинівського району Олена Бороган. Її картину «Чорнобильська мадонна» журі одностайно визнали найкращою. Цікаво те, що дівчина не навчалася ані в художній школі, ані в гуртку. Просто любить малювати, передаючи в картинах світ таким, яким він їй бачиться.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Від Гпаніса до Борисфена

Під такою назвою відбувся в Очакові другий всеукраїнський фестиваль аматорських театральних колективів. Засміявся він для народних та любительських театрів з поселень на Південному Бугу та Дніпрі, давніх Гпаніса й Борисфена, проте цього разу його лауреатами вже стали театральні колективи з Сум, Рівненської області, Хмельниччини.

І все ж у кіноконцертних залах курорту «Очаків» та санаторію «Золотий голос» володарювала

театральна муза гостинного краю господарів. Лауреатські звання одержали народний театр Будинку культури булівельників Миколаєва (вистава «Касандра і Кретин»), театральна студія «Ліозон» з Первомайська (вистава «Чарівні перетворення»), народний театр із Семенівки Арбузинського району («По-модньому»), інші аматорські трупі.

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаївська область.

Фантазмагорія класичного вбивства

Після річної перерви театр «Золоті ворота» знову в Києві — за фантазмагорією «Вбивець на тему романа «Преступление и наказание». У «мертвий» театральний сезон (13 та 14 серпня) в приміщенні кінотеатру «Київська Русь» — оригінальне прочитання цієї хрестоматійної речі Федора Достоєвського. Нового наповнення виставі почасті наддала й зміна головного актора.

За період «затишшя» в єдиному в Україні театру Метафори були маленькі гастролі — у Миколаєві та Чернівцях. А у вересні трупа планує підкорити Єгипет.

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.

Конкурси

«Птах душі» Стуса

Виконком Вінницької міської ради вирішив учинити пам'ять про видатного земляка — поета і правозахисника Василя Стуса. Пам'ятник йому буде встановлено на одній з міських площ. Уже відбувся відкритий конкурс на кращий проект. Серед 17 робіт, що їх представили 12 авторів із Києва, Вінниці та Тернополя, переміг проєкт вінничанина Анатолія Бурдейного.

На знімку: скульптор Анатолій Бурдейний біля ескізу пам'ятника В. Стусу «Птах душі»

Фото: Олександра ГОРДІЄВИЧА (ДНАУ).

Погода на вихідні

9 — 10 серпня в Україні утриматися нестійка погода, місцями короткочасні дощі, можливі грози. 9 серпня у південній частині та на заході України — подекуди зливи, град, шквали 15 — 20 м/с. Температура вночі 11 — 17, вдень — 22 — 28 градусів тепла, на півдні — до 22 градусів.

На Київщині 9 серпня короткочасні дощі, грози, 10 — переважно без опадів. Вітер змінний напрямків 3 — 8 м/с. Температура вночі 12 — 17, вдень 22 — 27 градусів вище нуля.

Український гідрометцентр.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Перший заступник головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОН: для довідок — 441-88-23;
для замовлень — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
☎ Рукописи не повертаємо.
☎ Лістування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Астрологічний прогноз на 11—17 серпня

Овен (21.03—20.04). Якщо минулого тижня вас спіткала невдача, ще не пізно спробувати розпочати все спочатку. Імовірно, ви не все продумали як слід. У понеділок намагайтеся не діяти заздалегідь відкрито. Використайте сприятливі шанси першої половини тижня і неділі.

Телець (21.04—20.05). Самопочуття і настрої Тельця поліпшаться в п'ятницю, 15 серпня. У тих, хто народився в середині травня, цього дня можуть здійснитися найромантичніші бажання. На початку і наприкінці тижня намагайтеся не брати на себе занадто багато, щоб не зазнавати перевантажень.

Близнюки (21.05—21.06). Найсприятливіший час для початку нових справ — вихідні. Коли якесь питання цими днями важко буде зрушити з місця, не квапте події, а в потрібний момент усе владнається саме собою.

Рак (22.06—21.07). Якщо ви нині перебуваєте у відпустці, намагайтеся як слід відпочити і одержати від життя максимум вражень. Тим, хто продовжує працювати, варто спробувати підвищити свій добробут. Можливі вдалі покупки.

Лев (22.07—22.08). Найсприятливіші дні 12 і 13 серпня. Ті, хто народився цього місяця, можуть у вітворюк досягти великих успіхів і навіть одержати підвищення на службі. У вихідні будьте чутливіші до свого подружжя.

Діва (23.08—22.09). Вдалою буде друга половина тижня. Особливо високі шанси на успіх у тих, хто займається торгівлею. Не втрачайте можливостей узяти участь у благодійних акціях чи просто комусь допомогти.

Терези (23.09—22.10). Дипломатичність і вміння досягати компромісних рішень гарантує успіх протитом усього тижня, особливо в матеріальній сфері. Необхідне буде доволі легко одержати у тих, із ким вас пов'язують дружні стосунки.

Скорпіон (23.10—22.11). З другої половини тижня ваші дії можуть видатися комусь передчасними. Дослухайтеся до порад друзів. Дні робочого тижня сприятливіші, ніж вихідні.

Стрілець (23.11—21.12). Нові справи краще розпочинати в першій половині тижня. Про всяк випадок поцікавтеся перспективами щодо переміщення по службі, щоб запобігти небажаним змінам.

Козеріг (22.12—20.01). Тримайте руку на пульсі життя, бо нагода може трапитися в будь-який момент і так само швидко зникнути. Для досягнення успіху доведеться стимулювати емоції.

Водолій (21.01—19.12). У вас буде децю знижено потенціал, особливо в разі збігу несприятливих обставин. Якщо ви прагнете популярності, розпочинайте справи краще в першій половині тижня. Скороникам краще відкласти все до середини тижня і діяти менш різко.

Риби (20.02—20.03). Вам слід зробити над собою зусилля і сприятити дієвості такою, яка вона є. Успіх залежатиме від уміня домовитися з можливими партнерами.

Афіша вихідних днів

● Київ

Галерея «Ірена»: виставка живопису «Пейзажі моєї України» Петра Зікунова.

Галерея «Акварель»: виставка живопису Неллі Павлової з Хмельницького.

Провідні столичні театри — на гастролях.

● Одеса

Академічний театр опери та балету: субота — концерт ансамблю танцю «Дитинство» (о 12 годині), балети «Шопеніана Ф. Шопена та «Отелло, чи Павана мавра» Г. Перселла (о 19 годині); неділя — опера «Юланта» П. Чайковського (о 12 годині), концерт ансамблю пісні і танцю Одеського військового округу (о 19 годині).

Театр музичної комедії імені М. Воляного: субота — опера «Бал у Савой» П. Абба (о 19 годині); неділя — музична казка «Срібний черевичок» А. Спадавеккія (об 11 годині), «Бал на честь короля» (о 19 годині).

☐ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальності несе рекламодателі.
☐ Редакція не закликає поділяти позицію авторів публікацій.
☐ За точність викладення фактів відповідальності несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 40955.
Тираж 254061.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проєкт Перемог, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311147.